

Poročilo

o poskusih tihotapljenja
prosto živečih ptic v
Republiko Slovenijo

2002 - 2006

Poročilo
o poskusih tihotapljenja
prosto živečih ptic v Republiki Sloveniji

2002 – 2006

Pripravili:

Andrej Arih
Robert Bolješič
Urška Mavri

Uredili:

Andrej Arih
Robert Bolješič
Urška Mavri

Podatke so prispevali:

Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje
Ministrstvo za finance, Carinska uprava Republike Slovenije, Generalni carinski urad
Ministrstvo za notranje zadeve, Generalna policijska uprava, Uprava kriminalistične policije
Ministrstvo za pravosodje, Državno tožilstvo Republike Slovenije, Okrožno državno tožilstvo v Krškem

Fotografije so prispevali:

Ministrstvo za finance, Carinska uprava Republike Slovenije
Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje
Prirodoslovni muzej Slovenije

Risbe:

Marjan Vaupotič

Lektoriral:

Janez Janko

Produkcija:

Argos

Oblikovanje in prelom:

Ivana Kadivec

Tisk:

Impres

©2008 Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje

Vse pravice pridržane

Vse gradivo, objavljeno v tej publikaciji, je zaščiteno z avtorskim pravom. Nobenega dela te publikacije se ne sme tržiti, javno predvajati, objavljati, razmnožiti, preslikavati, kopirati ali spreminjati njegove vsebine brez pisnega dovoljenja Agencije Republike Slovenije za okolje.

Predlagani sklic:

Arih, A., Bolješič, R., Mavri, U. (2008): Poročilo o poskusih tihotapljenja prosto živečih ptic v Republiko Slovenijo (2002 – 2006). Agencija Republike Slovenije za okolje, Ljubljana.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

343.359.3:598.2(497.4)“2002/2006”

ARIH, Andrej

Poročilo o poskusih tihotapljenja prosto živečih ptic v Republiko Slovenijo : 2002-2006 / [pripravili Andrej Arih, Robert Bolješič, Urška Mavri ; fotografije so prispevali Ministrstvo za finance, Carinska uprava Republike Slovenije [in] Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje [in] Prirodoslovni muzej Slovenije ; risbe Marjan Vaupotič]. - Ljubljana : Ministrstvo RS za okolje in prostor, Agencija RS za okolje, 2008

ISBN 978-961-6024-43-3

1. Gl. stv. nasl. 2. Bolješič, Robert 3. Mavri, Urška

238630656

Poročilo

o poskusih tihotapljenja
prosto živečih ptic
v Republiki Sloveniji

2002 - 2006

Zahvala

Za uspešno sodelovanje ter podatke in slikovno gradivo se zahvaljujemo Carinski upravi Republike Slovenije, zlasti carinikom na mejnih carinskih izpostavah Obrežje, Gruškovje, Starod, Jelšane, Dragonja, Sečovlje, Sočerga, Središče ob Dravi, Zavrč in Metlika ter Preiskovalni službi in uslužbencem Generalnega carinskega urada.

Za sodelovanje in hitro ukrepanje se zahvaljujemo Upravi kriminalistične policije, Mejni policiji Obrežje ter Veterinarski upravi Republike Slovenije, hrvaškim kolegom iz Inspekcije zaščite prirode Ministarstva kulture pa še dodatno za uspešno in učinkovito čezmejno sodelovanje ter izmenjavo informacij.

Za pomoč pri vrstni determinaciji zaseženih ptic se zahvaljujemo Prirodoslovnemu muzeju Slovenije ter Društvu za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije.

Posebno zahvalo za vztrajnost ter hitro in učinkovito kaznovanje kršiteljev namenjamo Okrožnemu državnemu tožilstvu v Krškem.

Zahvaljujemo se Mateju Podlipniku za zavzetost in pomoč v času njegovega službovanja na Ministrstvu za okolje in prostor.

Agencija Republike Slovenije za okolje

Razlaga okrajšav:

ARSO: Agencija Republike Slovenije za okolje

CITES: Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora)

CU: Carinski urad

CURS: Carinska uprava Republike Slovenije

CZ: Carinski zakon

DOPPS: Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije

EU: Evropska unija

IUCN: Svetovna zveza za ohranitev narave (The World Conservation Union)

ODT Krško: Okrožno državno tožilstvo v Krškem

RSPB: Kraljeva družba za varstvo ptic (Royal Society for the Protection of Birds)

VURS: Veterinarska uprava Republike Slovenije

ZGO-1: Zakon o graditvi objektov

ZdZPKG: Zakon o spremembah, dopolnitvah in razveljavitvi določenih zakonov na področju kmetijstva in gozdarstva

ZON: Zakon o ohranjanju narave

KZ: Kazenski zakonik

ZICPES: Zakon o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti

ZKP: Zakon o kazenskem postopku

ZVET: Zakon o veterinarstvu

ZVMS: Zakon o veterinarskih merilih skladnosti

Kazalo vsebine

Zahvala	5
Razlaga okrajšav	7
1. Uvod	11
2. Nezakonit lov kot dejavnik ogrožanja ptic prosto živečih vrst	13
3. Zakonodaja na področju varstva živalskih in rastlinskih vrst kot podlaga za ukrepanje	19
3.1. Naravovarstveni predpisi kot podlaga za ukrepanje pristojnih organov	19
Konvencija o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njihovih naravnih življenjskih prostorov	19
Zakon o ohranjanju narave	19
Uredba o zavarovanju ogroženih živalskih vrst	20
Uredba o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami ..	20
Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah	21
Uredba o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami ..	21
3.2. Kazenske določbe	22
Kazenski zakonik Republike Slovenije	22
Zakon o ohranjanju narave	22
Uredba o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami ..	24
Carinski zakon	24
Zakon o izvajanju carinskih predpisov Evropske Skupnosti	25
Zakon o veterinarstvu	26
Zakon o veterinarskih merilih skladnosti	27
4. Primeri tihotapljenja ptic v Republiki Sloveniji v obdobju od leta 2002 do 2006	29
4.1. Primeri tihotapljenja prosto živečih ptic v letu 2002	40
Obrežje, 11. 9. 2002	42
Obrežje, 21. 10. 2002	44
Obrežje, 23. 10. 2002	46
Obrežje, 27. 10. 2002	50
Obrežje, 29. 10. 2002	52
Obrežje, 29. 10. 2002	54
Obrežje, 3. 11. 2002	56
Sečovlje, 9. 11. 2002	58
Obrežje, 11. 11. 2002	58
4.2. Primeri tihotapljenja prosto živečih ptic v letu 2003	59
Obrežje, 27. 1. 2003	61
Gruškovje, 26. 3. 2003	62
Sečovlje, 21. 8. 2003	64
Sečovlje, 22. 8. 2003	64
Dragonja, 31. 8. 2003	65
Središče ob Dravi, 4. 9. 2003	65

Obrežje, 16. 9. 2003	66
Obrežje, 11. 10. 2003	68
Obrežje, 11. 10. 2003	69
Obrežje, 21. 10. 2003	70
Obrežje, 15. 11. 2003	71
4.3. Primeri tihotapljenja prosto živečih ptic v letu 2004	72
Obrežje, 11. 11. 2004	74
Starod, 15. 11. 2004	75
Starod, 1. 12. 2004	75
Obrežje, 20. 12. 2004	76
Obrežje 20. 12. 2004	77
4.4. Primeri tihotapljenja prosto živečih ptic v letu 2005	78
Sečovlje, 5. 1. 2005	79
Jelšane, 6. 1. 2005	79
Jelšane, 17. 1. 2005	80
Dragonja, 21. 1. 2005	80
Starod, 14. 2. 2005	81
Sečovlje, 17. 2. 2005	82
Dragonja, 19. 2. 2005	82
Sečovlje, 4. 3. 2005	83
Obrežje, 11. 8. 2005	83
Dragonja, 24. 8. 2005	84
Metlika, 13. 9. 2005	85
Obrežje, 6. 12. 2005	86
4.5. Primeri tihotapljenja prosto živečih ptic v letu 2006	87
Jelšane, 4. 4. 2006	88
Sečovlje, 7. 10. 2006	89
Dragonja, 20. 10. 2006	90
Sečovlje, 22. 10. 2006	90
Dragonja, 5. 11. 2006	91
Dragonja, 5. 11. 2006	92
Dragonja, 5. 11. 2006	93
Sočerga, 17. 11. 2006	94
Zavrč, 10. 12. 2006	95
5. Zaključek	97
5.1. Predlogi za izboljšanje ukrepanja pristojnih organov	98
5.1.1. Pristojnosti organov	98
5.1.2. Uporaba predpisov	98
5.1.3. Zaseg blaga in drugih predmetov	99
5.1.4. Strokovna podpora	99
5.1.5. Zbiranje, zavarovanje in hranjenje dokazov	99
5.1.6. Obveščanje	100
5.1.7. Vodenje evidence podatkov o kršitvah	100
5.1.8. Izobraževanje	100
5.1.9. Informiranje in ozaveščanje javnosti	101
5.1.10. Nadzor	101
Viri in literatura	103
Pravni viri	103

1

Uvod

V tem poročilu so predstavljeni primeri poskusov tihotapljenja osebkov ogroženih vrst prosto živečih ptic v Republiko Slovenijo, ki so jih v obdobju od leta 2002 do 2006 odkrili slovenski carinski organi na mednarodnih mejnih prehodih z Republiko Hrvaško.

Uslužbenci carine in policije so bili do nedavnega pozornejši na klasične oblike kriminalitete (tihotapljenje orožja, ukradenih avtomobilov, droge, ...), medtem ko se je pozornost do tihotapljenja ogroženih živalskih in rastlinskih vrst povečala šele v zadnjih letih. Gre za posel, ki do nedavnega ni predstavljal velikega tveganja. Z odkritjem večjega števila primerov tihotapljenja mrtvih ptic so se pristojne službe in organi pregona v Sloveniji prvič v praksi srečali s to problematiko.

Ptice, ki so bile zasežene v primerih, predstavljenih v tem poročilu, so bile praviloma nezakonito odvzete iz narave v državah jugovzhodne Evrope. Odvzem večjega števila ptic iz narave v času njihove selitve na prezimovališča oziroma v času njihovega vračanja na gnezdišča ter trgovanje z njimi sta dejavnika, ki lahko dodatno ogrožata naravne populacije številnih vrst. Velika večina zaseženih ptic je pripadala vrstam, ki so zavarovane s Konvencijo o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njunih naravnih življenjskih prostorov (Bernska konvencija) in z domačo zakonodajo na področju varstva prosto živečih živalskih vrst.

Poleg zbirnih podatkov o odkritih primerih tihotapljenja so v poročilu podrobneje predstavljeni primeri, iz katerih je razvidno, da so bila nekatera tovrstna dejanja izvedena organizirano ter da so vsebovala elemente kaznivih dejanj.

Z učinkovitim ukrepanjem nadzornih organov in hitro obravnavo primerov na sodišču ter ustreznim kaznovanjem storilcev je v Sloveniji začela nastajati sodna praksa, ki bo v prihodnosti pripomogla k učinkovitejšemu uveljavljanju predpisov na področju varstva prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst in trgovine z njimi. Rzsodba Vrhovnega sodišča Republike Slovenije je potrdila, da se za kazniva dejanja, povezana z mednarodno trgovino s prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, zavarovanimi na podlagi ratificiranih mednarodnih sporazumov, vključno z Bernsko konvencijo, lahko uporablja kazenska zakonodaja.

2

Nezakonit lov
kot dejavnik
ogrožanja ptic
prosto živečih vrst

Na ozemlju Evrope živi 524 prosto živečih vrst ptic, stanje naravnih populacij najmanj 226 vrst (43%) pa je neugodno. Glede na podatke o ogroženosti izpred desetih let je to število večje za 31 vrst. Na ozemlju 25 držav članic Evropske unije (EU)* je od skupno 448 vrst ptic, ki se pojavljajo na tem območju, ogroženih 216 vrst (48%). Za tretjino vrst, ki so opredeljene kot ogrožene na ravni EU, predstavljata lov in nezakonit odvzem iz narave dodatna dejavnika ogrožanja (BirdLife International, 2004).

Zakonodaja EU na področju varstva prosto živečih živalskih vrst (*Direktiva Sveta 79/409/EGS o ohranjanju prosto živečih ptic*) zagotavlja varstvo vsem domorodnim vrstam ptic na območju Unije. Poleg splošnega varstva predpisuje tudi prepoved kakršnekoli trgovine, prodaje in prevoza. Odvzem iz narave in prodaja sta izjemoma dovoljena le za nekatere neogrožene vrste. Predpisane omejitve in prepovedi naj bi uspešno preprečevale nezakonito trgovino s pticami (BirdLife International, 2004).

Zaradi znatnega odvzema iz narave so najbolj prizadete tiste selitvene vrste ptic, ki gnezdiijo v Evropi in se v času sezonskih selitev združujejo v večje jate. Samo v sredozemskih državah naj bi vsako leto nezakonito odvzeli iz narave na milijone ptic, največje število v južni Franciji, severni Italiji, Iberskem polotoku, Malti in Cipru (RSPB, 2004). Lovljenje in odvzem ptic pevk iz narave nista povezana s trofejnim lovom, pač pa so uplenjeni osebkii namenjeni prehrani, bodisi za lastno uporabo ali nadaljnjo prodajo. Te posebne ptičje jedi je mogoče dobiti le kratko obdobje v letu, to je v času jesenske in spomladanske selitve ptic.

V zadnjih letih so nadzorni organi v nekaterih srednje in južnoevropskih državah obravnavali številne primere nezakonitega odvzema ptic iz narave in njihovega tihotapljenja v države članice EU. V veliki večini primerov so bili kršitelji italijanski državljani (tabela 1). Nezakonit lov, tihotapljenje in nedovoljeno trgovino izvajajo posamezniki in organizirane združbe.

* Stanje v letu 2004 pred priključitvijo Bolgarije in Romunije.

Kolibrij

Velika uharica

Sezonska selitev ptic

Sezonska selitev ptic je potovanje v določenem letnem času od mesta, kjer se je ptič izvalil, in vračanje v drugem letnem času. Z oddaljevanjem od ekvatorja se število ptic selivk veča, s skrajnega severa pa se jeseni skoraj vse vrste umaknejo zaradi nizkih temperatur, kratkega dneva in pomanjkanja hrane. Glavnina ptičev se seli proti jugu na prezimovališča septembra in oktobra. Spomladi, od februarja do aprila, pa se vračajo v severna gnezdišča (Gregori in Krečič, 1979, Božič, 1983). Raziskovalci ocenjujejo, da je v selitve vsako leto vključenih okoli 50 milijard ptic (Berthold, 1996).

Pred selitvijo se ptice pospešeno hranijo, da si naberejo zadostne zaloge energije. Selitev sprožijo zunanji in notranji dejavniki. Na poti se ptice orientirajo s pomočjo sonca, zvezd in zemeljskega magnetnega polja. Običajno letijo na višini med 100 – 500 m. Selitev poteka podnevi in ponoči, posamič, v manjših skupinah, ali v velikanskih jatah. Rekorderke v selilni razdalji so polarne čigre (*Sterna paradisea*), ki dvakrat letno preletijo razdaljo med Arktiko, kjer gnezdijo, in Antarktiko, kjer prezimujejo. V 20 tednih preletijo 33.000 km (Božič, 1983).

Selitve ptic potekajo po ustaljenih poteh. V splošnem se evropske selivke selijo po štirih selitvenih poteh. Slovenija leži na križišču kar treh. Selitvena pot, ki se Slovenije ne dotakne, je smer pretežno morskih ptic, ki se selijo ob vzhodnih obalah Atlantika. Zahodna ali italijansko-španska selitvena pot poteka iz Srednje Evrope proti Pirenejskemu polotoku. Druga, vzhodna ali bospor-sueška-azijsko-afriška selitvena pot, poteka čez ožino Bosporja in prek Male Azije. Selivke se na tej poti razidejo, nekatere letijo proti Aziji, v Indijo in JV Azijo, večina pa se usmeri prek Bližnjega Vzhoda v Afriko. Tretja smer, jadransko-tunizijska selitvena pot poteka preko Apeninskega polotoka, Sicilije in Malte v severno Afriko. V Sloveniji se veliko selivk za kratek čas ustavi, saj je pred njimi velika ovira, ki jo morajo premagati na svoji poti, to je pogorje Alp (Vrezec in drugi, 2006).

Ptice imajo različno težo:

Noj (samec)	<i>Struthio camelus</i>	145.000 g
Kondor	<i>Vultur gryphus</i>	11.000 g
Bela štoklja	<i>Ciconia alba</i>	4.000 g
Velika uharica	<i>Bubo bubo</i>	2.500 g
Kanja	<i>Buteo buteo</i>	900 g
Veliki kljunač	<i>Scolopax rusticola</i>	300 g
Kukavica	<i>Cuculus canorus</i>	100 g
Škorec	<i>Sturnus vulgaris</i>	60 g
Vodomec	<i>Alcedo atthis</i>	40 g
Domači vrabec	<i>Passer domesticus</i>	30 g
Lišček	<i>Carduelis carduelis</i>	16 g
Grilček	<i>Serinus serinus</i>	12 g
Kraljiček	<i>Regulus sp.</i>	10 g
Vrsta kolibrija	<i>Trochilidae sp.</i>	2 g

Prosto živeče vrste ptic, ki so bile v obdobju od leta 2002 do leta 2006 najpogosteje odkrite pri tihotapljenju v Republiko Slovenijo

Slika 1: Drevesna cipa je razširjena od nižin do drevesne meje in pogosta po vsej Sloveniji.

Drevesna cipa (*Anthus trivialis*)

Med cipami je pri nas najpogostejša gnezdilka drevesna cipa. Poseda na vrhovih dreves in visokih vej, kjer prepeva. Drevesna cipa prebiva na gozdnih obronkih, na jasah, posekah, pogosta je v svetlih iglastih gozdovih. Hrani se z žuželkami.

Razširjena je po vsej Evropi, razen v najsevernejših območjih Skandinavije in na Islandiji. V Sloveniji je splošno razširjena in pogosta.

Seli se septembra do oktobra, prezimuje v Afriki južno od Sahare in na jugu Azije, vrača pa se marca in aprila.

Ogroža jo uničevanje življenjskega prostora in virov prehrane, med selitvijo utrpri velike izgube zaradi množičnega lova, prav tako tudi na prezimovanju.

Prepelica (*Coturnix coturnix*)

Slika 2: Življenjski prostor prepelice so travišča in žita, oglašča se z značilnim pet-pedi.

Prepelica je najmanjša predstavica poljskih kur in edina predstavica selivk tega roda pri nas.

Življenjski prostor prepelice so polja, porasla z žitom ali drugimi nizkimi kulturami, ter predvsem vlažni, pozno košeni travniki. Selitev se prične že v začetku avgusta in traja, odvisno od vremenskih razmer, do novembra. Prepelice se vedno selijo ponoči. Ptice se orientirajo po ozvezdju, zato je selitev v oblačnem vremenu upočasnjena. Prezimujejo v severni, zahodni in vzhodni Afriki ter Arabiji. Prepelica je razširjena v celotni Evropi, razen v najsevernejših predelih, preko celotne Azije vse do Japonske ter v zgornji polovici afriške celine. V Sloveniji je prepelica razširjena po celotnem nižinskem delu, kjer so primerne kmetijske površine in travniki.

Število prepelic v naravi v intenzivno obdelovani pokrajini je močno upadlo. Na selitveni poti in prezimovanju jo zelo ogroža tudi lov.

Slika 3: Veliki kljunač ali sloka je pri nas redka gnezdilka.

Veliki kljunač ali sloka (*Scolopax rusticola*)

Veliki kljunač ali sloka je pri nas zelo redka gnezdilka. Prezimuje v zahodni in južni Evropi, v Sredozemlju in severni Afriki, kamor se seli v jesenskem času, marca in aprila pa se vrača v svoje gnezdilno območje. Prehranjuje se s hrano živalskega izvora, večinoma črvi, žuželkami, ličinkami in deževniki. Hrano pobira s kljunom, ki je na koncu zelo občutljiv. Veliki kljunač se najraje zadržuje v vlažnih gozdovih z bogato podrastjo, iz katerih se v večernem mraku odpravi iskat hrano.

V Sloveniji gnezdiijo posamezni pari, pogosteje pa ga srečujemo ob jesenskem in pomladanskem preletu. V Evropi je veliki kljunač splošno razširjen, razen na skrajnem severu in v nekaterih sredozemskih državah. Živi od severne Rusije in severne Skandinavije preko srednje in zahodne Evrope ter britanskega otočja do severne Španije, severne Italije in Balkana.

Veliki kljunač je ogrožen zlasti zaradi uničevanja njegovega življenjskega prostora. Dolga leta je bil nanj lov dovoljen, danes je veliki kljunač zavarovana vrsta.

Poljska jerebica (*Perdix perdix*)

Slika 4: Poljska jerebica se zadržuje v skupinah na travniških in poljih.

Poljske jerebice so stalnice in lahko vse življenje preživijo na nekaj poljih v svojem okolišu. Živijo na travniških, prilagodile so se tudi na obdelana polja in njive. Odrasle ptice se hranijo pretežno z zelenimi deli rastlin (listi, popki, poganjki, semeni plevelov, žit in trav), manjši delež v prehrani predstavljajo žuželke, njihove ličinke in druge majhne živali. Mladiči se prva dva tedna prehranjujejo izključno z živalsko hrano. Živijo v parih, zadržujejo se v t.i. kitah, ki jih sestavljajo starša in toletni mladiči. Kito vodi samec.

Poljska jerebica je razširjena po vsej Evropi, razen severnega dela Skandinavije. Na vzhodu živi do Mongolije, razširjena je do Male Azije, južne Grčije, osrednje Španije in Portugalske. Tudi pri nas je število poljskih jerebic v naravi upadlo, v nekaj večjem številu se pojavlja le še v manjšem delu Slovenije, zlasti v Pomurju, Podravju in spodnjem Posavju.

Glavni vzroki za upad številčnosti poljske jerebice so spremembe v njihovem življenjskem prostoru, monokulturna kmetijska pridelava, opuščanje z žiti zasejanih polj, uporaba pesticidov, zgodnja košnja. Ponekod jo gojijo in nato spuščajo v naravo.

Literatura:

Gregori, J. in Krečič, I. (1979) Naši ptiči; Božič, L. (1983) Ptiči Slovenije; Geister, I. (1995) Ornitološki atlas Slovenije, Gregori, J. Ptiči - Aves (2003).

3

Zakonodaja na
področju varstva
živalskih in
rastlinskih vrst kot
podlaga za ukrepanje

Zakonsko varstvo prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst v Republiki Sloveniji zagotavljajo ratificirani mednarodni sporazumi, zakonodaja Evropske unije ter domači predpisi. Primeri tihotapljenja ptic, ki jih obravnava to poročilo, so bili obravnavani na podlagi kršenja naravovarstvenih in drugih področnih predpisov, predvsem veterinarskih in carinskih ter kazenskega prava. V nadaljevanju so predstavljene določbe predpisov, veljavnih v času odkritja kršitev, ki so bile podlaga za ukrepanje pristojnih organov.

3.1. Naravovarstveni predpisi kot podlaga za ukrepanje pristojnih organov

Konvencija o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njenih naravnih življenjskih prostorov (Uradni list RS-MP, št. 17/99) - Bernska konvencija

Republika Slovenija je kot pogodbenica Bernske konvencije med drugim dolžna zagotoviti ustrezne zakonodajne in upravne ukrepe za varstvo živalskih in rastlinskih vrst iz njenih dodatkov. Konvencija v 6. členu od držav pogodbenic zahteva, da med drugim prepovejo namerni lov, ubijanje, prisvajanje in trgovanje z osebki najbolj ogroženih živalskih vrst, ki so navedene v Dodatku II konvencije. V skladu s 7. členom pa morajo pogodbenice primerno urediti izkoriščanje vrst iz Dodatka III.

V dodatkih Bernske konvencije so navedene vse evropske vrste ptic, razen goloba grivarja (*Columba palumbus*), sive vrane (*Corvus corone cornix*), črne vrane (*Corvus corone corone*), poljske vrane (*Corvus frugilegus*), kavke (*Corvus monedula*), šoje (*Garrulus glandarius*), srake (*Pica pica*), domačega vrabca (*Passer domesticus*), navadnega škorca (*Sturnus vulgaris*), srebrnega galeba (*Larus argentatus*), rumenonovega galeba (*Larus fuscus*) in morskega galeba (*Larus marinus*).

Zakon o ohranjanju narave

(Uradni list RS, št. 96/04-ZON-UPB2, 61/06-ZDru-1)

Zakon o ohranjanju narave (ZON) sistemsko ureja področje varstva narave v Republiki Sloveniji. Za njegovo izvajanje je med drugimi odgovorna Agencija Republike Slovenije za okolje kot organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor. ZON določa, da so uvoz, izvoz in tranzit vrst, ki jih obravnavajo ratificirane mednarodne pogodbe, dovoljeni le na podlagi dovoljenja ministrstva (25. člen). Nadzor nad izvajanjem določb zakona in na njegovi podlagi sprejetih predpisov izvajajo inšpektorji, pristojni za ohranjanje narave, in drugi inšpektorji, če se

ta nanaša na druga delovna področja (151. člen). Člena 152. in 153. določata pristojnosti carinskih organov in inšpekcijskih služb, ki lahko odredijo zaseg živali, rastlin in drugega blaga, s katerim se ravna v nasprotju z določbami zakona. 161. in 162. člen pa navajata kazenske določbe.

Uredba o zavarovanju ogroženih živalskih vrst
(Uradni list RS, št. 57/93, 61/93, 99/00)

S to uredbo je bilo leta 1993 vzpostavljeno zakonsko varstvo za ogrožene domorodne prosto živeče živalske vrste na območju Republike Slovenije. Med ptiči so bile z uredbo zavarovane vse vrste z izjemo šoje (*Garullus glandarius*), srake (*Pica pica*), sive vrane (*Corvus corone cornix*) in rase mlakarice (*Anas platyrhynchos*). Uredba prepoveduje zadrževanje, prodajo, kupovanje, darovanje in izvoz živali zavarovanih vrst, razen v izjemnih primerih na podlagi dovoljenja ministrstva in če gre za živali, gojene v umetnih razmerah. Uvozne omejitve se nanašajo zgolj na prepoved naseljevanja tujerodnih vrst, ki bi lahko ogrožale zavarovane vrste.

Navedeni predpis je nadomestila *Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah* (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07).

Uredba o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, št. 104/03)

Z navedenim predpisom je Republika Slovenija prilagodila izvajanje *Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami* (konvencija CITES) zahtevam, ki jih predpisuje skupna evropska zakonodaja, to je *Uredba Sveta (ES) št. 338/97 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi* (Uredba Sveta (ES) 338/97) ter na njeni podlagi sprejete uredbe Evropske komisije. *Uredba o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami* je povzela tudi nekatera priporočila Konference pogodbenic konvencije CITES ter uredila komercialna ravnanja z zavarovanimi domorodnimi vrstami. Uredba v 59. členu ureja obveznost obveščanja ministrstva s strani inšpekcijskih in carinskih organov v primeru odkritih kršitev konvencije CITES, ministrstvo pa mora na zahtevo nadzornega organa izdati potrdilo, da zaseženi osebki pripadajo vrstam, za katere se uporabljajo določbe uredbe. Uredba o trgovini je v svojih določbah med drugim uredila tudi področje ravnanja z zaseženimi in odvzetimi osebki (59. do 68. člen), opredelila naloge pristojnih organov za izvajanje konvencije CITES (69. do 72. člen) ter kazenske določbe (74. člen).

S polnopravnim članstvom Republike Slovenije v Evropski uniji je v veljavo neposredno stopila skupna evropska zakonodaja, zato je bil ta predpis nadomeščen z *Uredbo o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami* (Uradni list RS, št. 52/04).

Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah
(Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07)

Navedeni predpis je v celoti nadomestil *Uredbo o zavarovanju ogroženih živalskih vrst* (Uradni list RS, št. 57/93, 61/93, 99/00) ter med drugim prenesel določbe nekaterih členov Direktive o pticah in Direktive o habitatih ter njune priloge v domač pravni red. Predpisana pravila ravnanj (prepoved zavestnega poškodovanja, zastrupljanja, usmrčitve, odvzema iz narave, lova, ujetja ali vznemirjanja živali, poškodovanja ali uničenja struktur ter prevažanja, prenašanja, prodaje, zamenjave ali ponujanja za prodajo ali zamenjavo živih ali mrtvih živali) se uporabljajo za katerikoli osebek vrste iz seznamov uredbe, ne glede na državo izvora živali. S to uredbo so zavarovane ogrožene prosto živeče živalske vrste, predpisana so pravila ravnanj, poseben varstven režim ter ukrepi varstva in smernice za ohranitev habitatov živalskih vrst, z namenom ohranitve ugodnega stanja teh vrst. Z varstvenim režimom in varstvom habitatov se zagotavlja tudi varstvo mednarodno varovanih živalskih vrst.

Določbe uredbe se uporabljajo za prosto živeče žive in mrtve živali v vseh razvojnih oblikah (jajca, ličinka, buba, mladič, odrasla žival), dele mrtvih živali ter izdelke iz njih ali katerikoli blago iz mrtvih živali ali njihovih delov, pri katerih je iz spremljajočih dokumentov, embalaže, oznake ali druge okoliščine razvidno, da so to deli živali ali izdelki iz njih.

S to uredbo so zavarovane vse v Republiki Sloveniji domorodne vrste ptic, razen race mlakarice (*Anas platyrhynchos*), fazana (*Phasianus colchicus*), v ujetništvu rojenih in gojenih osebkov jerebic (*Perdix perdix*), mestnega goloba (*Columba livia domestica*), med vrstami iz skupine pevcev (Passeriformes) pa so zavarovane vse vrste razen sive vrane (*Corvus corone cornix*), šoje (*Garrulus glandarius*) in srake (*Pica pica*). Za vse navedene nezavarovane vrste z izjemo mestnega goloba je s predpisi, ki urejajo divjad in lovstvo, vzpostavljen sistem trajnega gospodarjenja.

Uredba o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami
(Uradni list RS, št. 52/04)

Ta uredba določa podrobnejša pravila ravnanj in načine varstva pri trgovini z osebki živalskih in rastlinskih vrst za izvajanje Uredbe Sveta (ES) 338/97 s spremembami in Uredbe Komisije (ES) 1808/01. S to uredbo so določena tudi podrobnejša ravnanja za izvajanje *Uredbe Sveta št. 3254/91/EGS o prepovedi uporabe pasti stopalk v Skupnosti* ter *Direktive Sveta št. 83/129/EGS o uvozu kož nekaterih tjujnjih mladičev in izdelkov iz njih v države članice*. Nadalje določa tudi ravnanja in načine varstva pri trgovini z osebki živalskih in rastlinskih vrst, ki so zavarovane s predpisi o varstvu zavarovanih prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst ter določa pogoje za dejavnost gojitve osebkov prosto živečih živalskih vrst in dejavnost umetnega razmnoževanja prosto živečih osebkov rastlinskih vrst, ravnanje z zaseženimi ali odvzetimi osebki, registracijo raziskovalcev in raziskovalnih organizacij in pristojnosti organov ter kazenske določbe.

3.2. Kazenske določbe

V poročilu predstavljeni primeri tihotapljenja mrtvih ptic vsebujejo med drugim elemente kaznivih dejanj, zato so v tem poglavju predstavljene tudi bistvene določbe kazenske zakonodaje, ki omogočajo uvedbo kazenskega postopka zoper storilca. *Kazenski zakonik Republike Slovenije* in *Zakon o prekrških* v splošnem urejata to področje. Ukrepi za prekrške zaradi kršitev posameznih materialnih predpisov so za posamezna področja podrobneje določeni v teh predpisih.

Kazenski zakonik Republike Slovenije

Za nedovoljen uvoz in izvoz ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst, tihotapstvo in nezakoniti lov prosto živečih živali so v *Kazenskem zakoniku Republike Slovenije* (KZ) predvidene denarne ali zaporne kazni. 255. člen KZ določa, da se blago, ki ga oseba ali kriminalna združba prenese čez carinsko črto in se pri tem izogiba ukrepom carinskega nadzora, odvzame.

Na podlagi določb KZ, podrobneje predstavljenih v tabeli 1, je mogoča obravnava dejanj, ki med drugim vključujejo nedovoljen uvoz in izvoz mednarodno zavarovanih ogroženih živalskih in rastlinskih vrst, tihotapstvo, nezakonit lov prosto živečih živali ter uničevanje njihovega življenjskega okolja.

Tabela 1: Povzetek določb Kazenskega zakonika Republike Slovenije za kazniva dejanja zoper prosto živeče živalske in rastlinske vrste.

Kaznivo dejanje	Sankcija	Člen
Kdor brez dovoljenja pristojnega organa odnese v tujino ali kdor iz nje v nasprotju z mednarodnim pravom prinese stvar, ki je posebnega, velikega ali izjemnega kulturnega ali zgodovinskega pomena, naravna znamenitost ali ogrožena rastlinska oziroma živalska vrsta	denarna kazen ali zaporna kazen od 3 do 5 let	222.
Prenašanje blaga čez carinsko črto in izogibanje ukrepom carinskega nadzorstva....	denarna kazen ali zaporna kazen do 1 leta, denarna kazen in odvzem blaga	255.
Mučenje živali	denarna kazen ali zaporna kazen do 3 mesecev	342.
Nedovoljen ali sicer neupravičen lov, uboj, ranitev ali ujetje žive živali	denarna ali zaporna kazen od 6 mesecev do največ 1 leta	343.

Zakon o ohranjanju narave

Nedovoljena ravnanja z zavarovanimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami ZON obravnava kot prekrške, za katere je predpisana višina globe. Kazenske določbe so predpisane v XI. poglavju zakona in sicer v 160. in 161. členu (tabela 2, 3).

Kršitve določb ZON v zvezi s trgovanjem z zavarovanimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, gojitvijo, pridobitvijo osebkov, zadrževanjem v ujetništvu ter naselitvijo ali doselitvijo živali ali rastlin so obravnavane kot prekrški. Zakon predpisuje tudi višino globe.

Za prekršek po 160. členu ZON se kaznuje pravna oseba ali posameznik, če med drugim:

- iztrebi rastlinsko ali živalsko vrsto
- zniža število rastlin ali živali posameznih populacij, zoža njihove habitate ali poslabša življenjske razmere do take mere, da postane vrsta ogrožena
- namerno, brez opravičljivega razloga uniči ali poškoduje habitate populacij rastlinskih ali živalskih vrst
- ne rabi rastlin ali živali v skladu s predpisanimi pogoji
- rabi rastline ali živali, ki jih je prepovedano rabiti, ali jih rabi v nasprotju s predpisano omejitvijo rabe
- ravna v nasprotju z varstvenim režimom, ki ga za rastlinske ali živalske vrste, ki so varovane na podlagi ratificiranih mednarodnih pogodb, predpiše vlada ter
- ravna v nasprotju s predpisanimi smernicami za ohranitev ugodnega stanja vrste.

Tabela 2: Globe za prekrške po 160. členu Zakona o ohranjanju narave.

Globa (EUR)	za prekršek se kaznuje
4.173 – 41.729	pravna oseba
1.043 – 20.865	posameznik – samostojni podjetnik
209 – 2.086	odgovorna oseba pravne osebe
125 – 626	posameznik – fizična oseba

Za prekršek po 161. členu ZON se kaznuje pravna oseba ali posameznik, če med drugim:

- izvaža, uvaža ali poskusi uvoziti ali izvoziti rastline ali živali, njihove dele ali izdelke iz njih brez dovoljenja ministrstva
- izvaja ali poskuša izvajati tranzit rastlin ali živali, njihovih delov ali izdelkov iz njih brez dovoljenja ministrstva, če je dovoljenje predpisano

Tabela 3: Globe za prekrške po 161. členu Zakona o ohranjanju narave.

Globa (EUR)	za prekršek se kaznuje
2.504 – 33.383	pravna oseba
626 – 16.692	posameznik – samostojni podjetnik
167 – 1.669	odgovorna oseba pravne osebe
83 – 584	posameznik – fizična oseba

Uredba o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami

Določbe 16. člena Uredbe Sveta (ES) 338/97 zahtevajo, da morajo države članice sprejeti potrebne ukrepe za ureditev kaznovanja kršitev Uredbe Sveta (ES) 338/97. Uredba o trgovini iz tega razloga v 40. členu podrobno opredeljuje ravnanja, za katera se kaznuje pravna oseba ali posameznik, ki med drugim uvaža v Skupnost ali izvaža ali ponovno izvaža iz Skupnosti osebkne v nasprotju s pogoji predpisanimi z Uredbo Sveta (ES) 338/97.

Kazenske določbe, ki jih predpisuje uredba v 40. členu, se uporabljajo za kršitve Uredbe Sveta (ES) 338/97 in Uredbe Sveta (ES) 3254/91, za kršitve določb same uredbe pa so kazenske določbe predpisane v 161. in 162. členu ZON.

Tabela 4: Globe za prekrške po 40. členu Uredbe o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini s prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami.

Globa (EUR)	za prekršek se kaznuje
2.504 – 33.383	pravna oseba
626 – 16.692	posameznik, če stori prekršek v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti
167 – 1.669	odgovorna oseba pravne osebe
83 – 584	posameznik
125	posameznik*

* pristojni inšpektor ali naravovarstveni nadzornik, policist ali carinik lahko takoj na kraju samem izreče, izterja ali izda plačilni nalog za globo posamezniku

Carinski zakon

Do polnopravnega članstva Republike Slovenije v Evropski uniji se je carinski nadzor izvajal na podlagi *Carinskega zakona* (CZ). Predpis med drugim v svojem 45. členu zahteva, da mora carinski deklarant vložiti carinsko deklaracijo za vse blago, ki je predmet carinskega postopka. V 170. členu CZ so predpisane globe za prekrške fizičnih oseb, 172. člen omogoča izterjavo mandatne denarne kazni. V skladu s 176. členom CZ lahko carinski delavci ali policisti zasežejo predmete prekrškov oziroma prevozna in prenosna sredstva, s 173. členom pa slednje tudi odvzamejo.

Na podlagi 170. člena CZ se z globo najmanj 125 EUR kaznuje za prekršek fizična oseba, ki med drugim:

- ne predloži dokumentov ali ne da pojasnil, ki so potrebni carinskim organom oziroma ne zagotovi druge potrebne pomoči za izvedbo carinskih postopkov (8. člen)
- carinskim organom v zvezi z izvedbo carinskih postopkov predloži listine, v katerih je navedena drugačna kakovost, vrsta, količina, vrednost ali poreklo blaga ali v kateri so napačno navedeni drugi podatki, da bi se delno ali v celoti izognil plačilu uvoznih dajatev (8. člen, 48. člen, 108. člen, 158. do 164. člen)
- vnese ali iznese ali poskusi vnesti ali iznesti blago iz carinskega območja mimo carinskih mejnih prehodov ali v času, ko carinski mejni prehod ni odprt (prvi tretji in četrti odstavek 28. člena)

- vnese ali iznese oziroma poskusi vnesti ali iznesti čez carinski mejni prehod skrito blago (29. in 32. člen)
- ne predloži blaga carinskemu organu v skladu z 32. členom
- ne vloži carinske deklaracije za začetek carinsko dovoljene rabe ali uporabe blaga v predpisanih rokih (37. člen)
- ovira preverjanje točnosti in pravilnosti sprejete deklaracije (52. do 54. člen)
- z neresničnim prikazovanjem dejstev izposluje ali poskusi izposlovati v carinskem postopku oprostitev plačila uvoznih dajatev ali plačilo manjšega zneska uvoznih dajatev ali kakšno drugo olajšavo (69. člen, 70. člen, 108. člen, 158. do 164. člen ter 167. člen)

Izterjava globe neposredno na kraju prekrška je predpisana v 172. členu CZ:

- z globo 83 EUR carinski delavec takoj na kraju samem kaznuje pravno osebo ali posameznika, ki v zvezi z opravljanjem dejavnosti stori prekršek iz 168., 169. ali 171. člena tega zakona, če carinska vrednost blaga, ki je predmet prekrška, ne presega 209 EUR
- z globo 42 EUR carinski delavec takoj na kraju prekrška kaznuje tudi odgovorno osebo pravne osebe, ki stori dejanje iz prvega odstavka tega člena
- z globo 42 EUR carinski delavec takoj na kraju prekrška kaznuje fizično osebo, ki stori dejanje iz 170. ali 171. člena tega zakona, če carinska vrednost blaga, ki je predmet prekrška, ne presega 209 EUR

Zakon o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti

Od 1. 5. 2004 je takrat veljavni *Carinski zakon* nadomestil *Zakon o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti* (ZICPES), ki je med drugim uredil izvajanje carinskih predpisov Evropske skupnosti v Sloveniji. ZICPES v svojem VIII. delu predpisuje kazni za prekrške, predpisane v navedenem zakonu (86. člen) in na njegovi podlagi sprejetimi podzakonskimi akti (88., 89. člen), pa tudi kazni za nespoštovanje določb predvsem 87. člena Carinskega zakonika Evropske skupnosti (*Uredba Sveta EGS št. 2913/92, z dne 12. oktobra 1992 o Carinskem zakoniku Skupnosti* (UL L 302, 19. 10. 1992)). ZICPES v svojem 98. členu tudi omogoča carinskemu organu ali policiji, da zaseže predmete prekrška oziroma prevozna sredstva, ki so bili uporabljani ali namenjeni za storitev prekrška. Mandatno kaznovanje posameznikov je urejeno v 94. členu ZICPES.

Za kršitev Carinskega zakonika Evropske skupnosti se po 87. členu ZICPES med drugim denarno kaznuje (tabela 5) oseba, če:

- sestavi ali povzroči, da se sestavi lažno dokazilo o poreklu blaga (22. in 27. člen carinskega zakonika)
- ne predloži dokumentov ali ne da pojasnil, ki so potrebni carinskemu organu oziroma ne zagotovi druge potrebne pomoči za izvedbo carinskih postopkov (14. člen, drugi odstavek 62. člena, 68. člen in drugi odstavek 176. člena carinskega zakonika)
- vnese na carinsko območje ali iznese iz carinskega območja čez mejni prehod skrito blago, oziroma to poskusi storiti (37. in 183. člen carinskega zakonika)
- carinskemu organu ne predloži blaga ali ne predloži vsega blaga (40. člen carinskega zakonika)

- ne vloži skupne deklaracije za predloženo blago ali je ne vloži v predpisanem roku (43. člen carinskega zakonika)
- ne vloži ali ne odda carinske deklaracije za blago, ali je ne vloži ali ne odda za vse blago, ki naj bi bilo predmet enega od carinskih postopkov iz 16. točke 4. člena carinskega zakonika, razen za postopek izvoza (prvi odstavek 59. člena carinskega zakonika)
- ne vloži ali ne odda carinske deklaracije za blago, ali je ne vloži ali ne odda za vse blago, ki naj bi bilo predmet enega od carinskih postopkov iz 16. točke 4. člena carinskega zakonika, če gre za blago komercialnega značaja, ali za blago, za katerega so predpisane prepovedi ali omejitve pri uvozu ali izvozu (prvi odstavek 59. člena carinskega zakonika)
- carinskemu organu posredno ali neposredno predloži v zvezi z izvedbo carinskih postopkov listine, v katerih so navedeni neresnični podatki, če bi to povzročilo, ali bi lahko povzročilo plačilo uvoznih dajatev in drugih dajatev, ki se pobirajo pri uvozu, v manjših zneskih, ali bi se neupravičeno priznala carinska ugodnost ali korist (drugi odstavek 62. člena carinskega zakonika)

Tabela 5: Globe za prekrške po 87. členu Zakona o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti

Globa (EUR)	za prekršek se kaznuje
1.252 – 125.188	pravna oseba
417 – 125.188	posameznik – samostojni podjetnik
209 – 4.173	odgovorna oseba pravne osebe
125 – 4.173	odgovorna oseba posameznika – samostojnega podjetnika
125 – 1.252	posameznik – fizična oseba

Zakon o veterinarstvu

Ukrepi pristojne mejne veterinarske inšpekcije ob odkritju tihotapljenja mrtvih ptic v Slovenijo so se do 1. 5. 2004 izvajali na podlagi *Zakona o veterinarstvu* (ZVET). V skladu s 24. členom tega zakona lahko poteka prevoz živali v mednarodnem prometu le preko mejnih prehodov z organiziranim veterinarskim nadzorom, uvoz pa je dovoljen le po predhodnem veterinarskem pregledu in izdaji odločbe.

Pristojnosti, pravice in dolžnosti uradnega mejnega veterinarja so predpisane v 88. členu ZVET in med drugim vključujejo:

- po predhodnem veterinarskem pregledu pošiljke in spremljajoče dokumentacije dovoliti uvoz in tranzit živali, živil, surovin, proizvodov, zdravil in medicinskih pripomočkov, krme in odpadkov z odločbo, s katero za vsak primer posebej ugotovi, da na podlagi predpisanih pogojev ni veterinarskih ovir za njihov uvoz in tranzit
- jemati vzorce živil, surovin, odpadkov ter krme ter jih pošiljati v preiskave v pooblaščen laboratorije oziroma opraviti potrebne preiskave v laboratorijih na mejnem prehodu
- izrekat mandatne kazni, prijaviti kaznivo dejanje oziroma predlagati uvedbo postopka o prekršku

V skladu z 89. členom ZVET pa uradni mejni veterinar med drugim odredi določene ukrepe:

- prepove izvoz, uvoz in tranzit pošiljke, če
  - pošiljka ali prevozno sredstvo ne ustreza predpisanim pogojem
  - če izvira z okuženega območja
  - če je okužena
  - če nima predpisanega veterinarskega spričevala ali drugih potrebnih listin, ki morajo spremljati pošiljko
  - če ugotovi, da pošiljka ogroža zdravje ljudi in živali
- začasno prepove uvoz, izvoz in tranzit pošiljk, če je treba odpraviti pomanjkljivosti na pošiljki ali listini, ki jo spremlja ali če sumi, da je okužena
- odredi skladiščenje pošiljke v registriranem skladišču, če je treba preiskati njeno zdravstveno ustreznost
- odvzame osebam, ki pridejo čez državno mejo Republike Slovenije, živali, živila ter surovine in jih neškodljivo uniči, če je tak ukrep izrečen z odločbo generalnega direktorja VURS
- odredi ukrepe za varstvo živali v skladu s predpisi in mednarodnimi pogodbami
- odredi dezinfekcijo vozil, objektov in naprav, ki se uporabljajo pri ravnanju s pošiljkami
- prepove uporabo vozil za prevoz pošiljk, če ne izpolnjujejo predpisanih pogojev
- odredi odpravo ugotovljenih nepravilnosti v zvezi s pošiljkami na mejnem prehodu
- začasno odvzame pošiljko v zvezi s prekrškom ali kaznivim dejanjem

Zakon o veterinarskih merilih skladnosti

Z uveljavitvijo *Zakona o veterinarskih merilih skladnosti (ZVMS)* je Slovenija kot država članica Evropske unije v domač pravni red med drugim povzela zahteve skupne zakonodaje Evropske unije, ki ureja področje veterinarstva. Zakon je tudi opredelil veterinarski nadzor in ukrepanje pristojnih služb. ZVMS je v 49. členu predpisal pogoje za delo mejnih veterinarskih postaj, ki jih določi Vlada in morajo biti na območju carinskega organa in čim bližje vstopni točki na območje Evropske unije. V skladu z 51. členom zakona vnos pošiljk živalskega izvora brez veterinarskega pregleda, z izjemo hišnih živali, ni dovoljen, šele po izvedbi slednjega pa sme carinski organ pošiljko sprostiti z mejnega prehoda.

Uradni veterinar lahko na podlagi 65. člena ZVMS zavrne pošiljko, ki je pod veterinarskim nadzorom, če:

- prihaja iz države, iz katere sicer uvoz tovrstnih pošiljk ni dovoljen
- država izvoznica oziroma država izvora ne izpolnjuje zahtev, ki jih določa veterinarska zakonodaja
- jo ne spremljajo predpisani dokumenti ali pa ti niso pravilno izpolnjeni
- živali oziroma živalski proizvodi niso predpisano označeni
- uvozne pošiljke niso skladne z uvoznimi pogoji

Ob zavrnitvi vnosa pošiljke pod veterinarskim nadzorom, ki ne izpolnjujejo pogojev za uvoz, lahko uradni veterinar odredi vrnitev pošiljke oziroma njeno uničenje v najbližjem objektu za neškodljivo odstranjevanje (68. člen ZVMS), podoben ukrep pa lahko izvede tudi s pošiljkami, ki so že vnesene na ozemlje Republike Slovenije (69. člen ZVMS).

4

Primeri tihotapljenja
ptic v Republiki
Sloveniji v obdobju od
leta 2002 do 2006

Carinska uprava Republike Slovenije (CURS) je Agencijo Republike Slovenije za okolje (ARSO) obvestila o prvih primerih poskusov nedovoljenega vnosa mrtvih ptic v državo jeseni 2002. V obdobju treh mesecev je bilo na enem samem mednarodnem mejnem prehodu odkritih in zaseženih 7 pošiljk večjega števila mrtvih ptic. V nadaljnjih letih se je število odkritih primerov z velikim številom osebkov zmanjšalo, medtem ko je število odkritih primerov med leti nihalo (graf 1).

Ob odkritju pošiljk sta CURS in ARSO nemudoma obvestila pristojne organe Republike Hrvaške. Tako je bil poostren tudi carinski nadzor na Hrvaškem, inšpekcijske službe pa so poostrile notranji nadzor nad nedovoljenim odvzemom ptic iz narave. V nekaj primerih so slovenski organi pregona hrvaškim predali osumljence, zasežena vozila in ptice, primeri pa so bili dalje obravnavani na Hrvaškem.

V nadaljevanju poročila so navedeni vsi odkriti primeri tihotapljenja mrtvih ptic v obdobju od leta 2002 do 2006. V tem obdobju so slovenski cariniki odkrili 46 primerov tihotapljenja in zasegli 13.436 mrtvih ptic (tabela 6). Podrobneje so predstavljeni samo tisti primeri, o katerih je bila ARSO obveščena s strani carinske službe in je zagotovila strokovni pregled vsebine zaseženih pošiljk. Za primere, o katerih ARSO ni bila obveščena, so podane le osnovne informacije, podatki o vrstni pripadnosti osebkov v zaseženih pošiljkah ter kaznovanju kršiteljev pa niso popolni.

Slika 5: Za ukrepanje ob najdbi mrtvih ptic so pristojni različni organi (upravni organ, carina, veterinarska služba, strokovnjaki za določitev vrst). V primeru, da je proti osumljencem uveden kazenski postopek, se v proces vključita tudi policija in državno tožilstvo. Če je za osumljence izdan tudi priporni nalog, mora biti celoten postopek zaključen v 48 urah.

Tabela 6: Primeri tihotapljenja ptic v Republiki Sloveniji v obdobju od leta 2002 do 2006
(Vir: CURS, ARSO).

Datum	Kraj odkritja	Število zaseženih ptic	Država izvora ptic	Država kršitelja
11. 9. 2002	CU Brežice Izpostava Obrežje	1.914	Hrvaška	Italija
21. 10. 2002	CU Brežice Izpostava Obrežje	772	Bosna in Hercegovina	Italija
23. 10. 2002	CU Brežice Izpostava Obrežje	1.672	Bosna in Hercegovina	Italija
27. 10. 2002	CU Brežice Izpostava Obrežje	752	Madžarska	Italija
29. 10. 2002	CU Brežice Izpostava Obrežje	247	Hrvaška	Italija
29. 10. 2002	CU Brežice Izpostava Obrežje	626	Hrvaška	Italija
3. 11. 2002	CU Brežice Izpostava Obrežje	323	Romunija	Italija
9. 11. 2002	CU Koper Izpostava Sečovlje	172	neznano	neznano
11. 11. 2002	CU Brežice Izpostava Obrežje	8	neznano	neznano
27. 1. 2003	CU Brežice Izpostava Obrežje	55	Hrvaška	Italija
26. 3. 2003	CU Maribor Izpostava Gruškovje	105	Hrvaška	Italija
21. 8. 2003	CU Koper Izpostava Sečovlje	32	neznano	Italija
22. 8. 2003	CU Koper Izpostava Sečovlje	152	neznano	Italija
31. 8. 2003	CU Koper Izpostava Dragonja	131	neznano	Italija
4. 9. 2003	CU Murska Sobota Izpostava Središče ob Dravi	207	neznano	Italija
16. 9. 2003	CU Brežice Izpostava Obrežje	775	Hrvaška	Italija
11. 10. 2003	CU Brežice Izpostava Obrežje	150	Romunija	Italija
11. 10. 2003	CU Brežice Izpostava Obrežje	205	Romunija	Italija
21. 10. 2003	CU Brežice Izpostava Obrežje	52	Hrvaška	Italija
15. 11. 2003	CU Brežice Izpostava Obrežje	57	Romunija	Italija
11. 11. 2004	CU Brežice Izpostava Obrežje	33	Srbija	Italija
15. 11. 2004	CU Sežana Izpostava Starod	112	neznano	Italija
1. 12. 2004	CU Sežana Izpostava Starod	45	neznano	Italija

Datum	Kraj odkritja	Število zaseženih ptic	Država izvora ptic	Država kršitelja
20. 12. 2004	CU Brežice Izpostava Obrežje	147	Romunija	Italija
20. 12. 2004	CU Brežice Izpostava Obrežje	430	Romunija	Italija
5. 1. 2005	CU Koper Izpostava Sečovlje	26	neznano	Italija
6. 1. 2005	CU Sežana Izpostava Jelšane	2	Hrvaška	Italija
17. 1. 2005	CU Sežana Izpostava Jelšane	2	neznano	Italija
21. 1. 2005	CU Koper Izpostava Dragonja	6	neznano	Italija
14. 2. 2005	CU Sežana Izpostava Starod	763	Črna gora	Črna gora
17. 2. 2005	CU Koper Izpostava Sečovlje	23	neznano	Italija
19. 2. 2005	CU Koper Izpostava Dragonja	37	Hrvaška	Italija
4. 3. 2005	CU Koper Izpostava Sečovlje	141	neznano	Italija
11. 8. 2005	CU Brežice Izpostava Obrežje	82	neznano	Italija
24. 8. 2005	CU Koper Izpostava Dragonja	48	neznano	Italija
13. 9. 2005	CU Metlika Izpostava Metlika	100	Hrvaška	Italija
6. 12. 2005	CU Brežice Izpostava Obrežje	2.791	Bosna in Hercegovina	Bosna in Hercegovina
4. 4. 2006	CU Sežana Izpostava Jelšane	39	Hrvaška	Italija
7. 10. 2006	CU Koper Izpostava Sečovlje	34	Hrvaška	Italija
20. 10. 2006	CU Koper Izpostava Dragonja	61	neznano	Italija
22. 10. 2006	CU Koper Izpostava Sečovlje	33	neznano	Italija
5. 11. 2006	CU Koper Izpostava Dragonja	3	Hrvaška	Italija
5. 11. 2006	CU Koper Izpostava Dragonja	26	Hrvaška	Italija
5. 11. 2006	CU Koper Izpostava Dragonja	5	Hrvaška	Nemčija
17. 11. 2006	CU Koper Izpostava Sočerga	16	Hrvaška	Italija
10. 12. 2006	CU Maribor Izpostava Zavrč	24	neznano	Italija
Skupaj		13.436		

Tabela 7: Abecedni seznam prosto živečih vrst ptic, ki so bile zasežene pri poskusih tihotapljenja v obdobju od leta 2002 do 2006 z navedbo njihovega varstvenega statusa.

Vrsta		Status						
Znanstveno ime	Domače ime	priloga 338/97/ dodatek CITES	dodatek Bern	dodatek Bonn	priloga PD	priloga UZZV	RL SI 2000	IUCN RL 2004
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	bičja trstnica	- / -	II	II	-	1A	V	LC
<i>Alauda arvensis</i>	poljski škrjanec	- / -	III	-	II/2	1A	V1	LC
<i>Alectoris chukar</i>	turška kotorna	- / -	III	-	II/2	1B	-	LC
<i>Anas crecca</i>	krehlja	- / -	III	II	II/1	1A	E2	LC
<i>Anas penelope</i>	navadna žvižgavka	- / -	III	II	II/1	1A	-	LC
<i>Anas platyrhynchos</i>	raca mlakarica	- / -	III	II	II/1	-	-	LC
<i>Anas querquedula</i>	reglja	A / III	III	II	II/1	1A	E2	LC
<i>Anser anser</i>	siva gos	- / -	III	II	II/1	1A	-	LC
<i>Anthus cervinus</i>	rdečegrla cipa	- / -	II	-	-	1A	-	LC
<i>Anthus pratensis</i>	travniška cipa	- / -	II	-	-	1A	Ex?	LC
<i>Anthus spinoletta</i>	vriskarica	- / -	II	-	-	1A	-	LC
<i>Anthus trivialis</i>	drevesna cipa	- / -	II	-	-	1A	-	LC
<i>Bombycilla garrulus</i>	pegam	- / -	II	-	-	1A	-	LC
<i>Bucephala clangula</i>	zvonec	- / -	III	II	II/2	1A	-	LC
<i>Carduelis cannabina</i>	repnik	- / -	II	-	-	1A	-	LC
<i>Carduelis carduelis</i>	lišček	- / -	II	-	-	1A	-	LC
<i>Carduelis chloris</i>	zelenec	- / -	II	-	-	1A	-	LC
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	dlesk	- / -	II	-	-	1A	-	LC
<i>Colinus virginianus</i>	virginijska jerebica	- / -	-	-	-	-	-	-
<i>Columba livia domestica</i>	mestni golob	- / -	-	-	-	-	-	-
<i>Columba palumbus</i>	golob grivar	- / -	-	-	II/1	1A	O1	LC
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	- / -	III	II	II/2	1A	V	LC
<i>Crex crex</i>	kosec	- / -	II	II	I	1A	E2	NT
<i>Dendrocopos major</i>	veliki detel	- / -	II	-	-	1A	O1	LC
<i>Emberiza citrinella</i>	rumeni strnad	- / -	II	-	-	1A	V	LC
<i>Emberiza schoeniclus</i>	trsni strnad	- / -	II	-	-	1A	V	LC
<i>Ficedula hypoleuca</i>	črnoglavi muhar	- / -	II	II	-	1A	-	LC
<i>Fringilla coelebs</i>	ščinkavec	- / -	III	-	-	1A	-	LC
<i>Fringilla montifringilla</i>	pinoža	- / -	III	-	-	1A	-	LC
<i>Fulica atra</i>	črna liska	- / -	III	II	II/1	1A	O1	LC
<i>Galerida cristata</i>	čopasti škrjanec	- / -	III	-	-	1A	V	LC
<i>Gallinago gallinago</i>	kozica	- / -	III	II	II/1	1A	E1	LC
<i>Hippolais icterina</i>	rumeni vrtnik	- / -	II	II	-	1A	K	LC
<i>Lanius collurio</i>	rjavi srakoper	- / -	II	-	I	1A	V1	LC
<i>Lanius excubitor</i>	veliki srakoper	- / -	II	-	-	1A	Ex	LC
<i>Lymnocyptes minimus</i>	puklež	- / -	III	II	II/1	1A	-	LC
<i>Melanocorypha calandra</i>	laški škrjanec	- / -	II	-	I	1A	Ex?	LC

Vrsta		Status						
Znanstveno ime	Domače ime	priloga 338/97/ dodatek CITES	dodatek Bern	dodatek Bonn	priloga PD	priloga UZZV	RL SI 2000	IUCN RL 2004
<i>Merops apiaster</i>	čebelar	- / -	II	II	-	1A	E2	LC
<i>Miliaria calandra</i>	veliki strnad	- / -	III	-	-	1A	V	LC
<i>Motacilla alba</i>	bela pastirica	- / -	II	-	-	1A	-	LC
<i>Motacilla flava</i>	rumena pastirica	- / -	II	-	-	1A	V	LC
<i>Oenanthe oenanthe</i>	kupčar	- / -	II	-	-	1A	-	LC
<i>Parus caeruleus</i>	plavček	- / -	II	-	-	1A	-	LC
<i>Parus major</i>	velika sinica	- / -	II	-	-	1A	-	LC
<i>Passer domesticus</i>	domači vrabec	- / -	-	-	-	1A	-	LC
<i>Passer montanus</i>	poljski vrabec	- / -	III	-	-	1A	-	LC
<i>Perdix perdix</i>	poljska jerebica	- / -	III	-	II/1	1A	E1	LC
<i>Phasianus colchicus</i>	fazan	- / -	III	-	II/1	-	-	LC
<i>Phylloscopus collybita</i>	vrnji kovaček	- / -	II	-	-	1A	-	LC
<i>Picus canus</i>	siva žolna	- / -	II	-	I	1A	V1	LC
<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	kalin	- / -	III	-	-	1A	-	LC
<i>Scolopax rusticola</i>	sloka	- / -	III	II	II/1	1A	E2	LC
<i>Sitta europaea</i>	brglez	- / -	II	-	-	1A	-	LC
<i>Streptopelia decaocto</i>	turška grlica	- / -	III	-	II/2	1A	O1	LC
<i>Streptopelia turtur</i>	divja grlica	- / -	III	II	II/2	1A	V1	LC
<i>Sturnus vulgaris</i>	škorec	- / -	-	-	II/2	1A	-	LC
<i>Sylvia communis</i>	rjava penica	- / -	II	II	-	1A	V	LC
<i>Turdus iliacus</i>	vinski drozg	- / -	III	-	II/2	1A	-	LC
<i>Turdus merula</i>	kos	- / -	III	-	II/2	1A	-	LC
<i>Turdus philomelos</i>	cikovt	- / -	III	-	II/2	1A	-	LC
<i>Turdus pilaris</i>	brinovka	- / -	III	-	II/2	1A	-	LC
<i>Turdus viscivorus</i>	carar	- / -	III	-	II/2	1A	-	LC
<i>Vanellus vanellus</i>	priba	- / -	III	II	II/2	1A	V/V1	LC

RAZLAGA:

priloga 338/97 / dodatek CITES - oznaka priloge Uredbe Sveta št. 338/97/ES o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi ter številka dodatka Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami

dodatek Bern - številka dodatka Konvencije o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njihovih naravnih življenjskih prostorov

dodatek Bonn - številka dodatka Konvencije o varstvu selitvenih vrst prosto živečih živali

priloga PD - številka priloge Direktive Sveta (79/409/EGS) o ohranjanju prosto živečih ptic

priloga UZZV - številka priloge Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah

RL SI 2000 - status ogroženosti vrste po Pravilniku o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam

RL IUCN 2004 - status mednarodne ogroženosti vrste po merilih Svetovne zveze za ohranitev narave (IUCN), ki jo je za leto 2004 pripravila organizacija BirdLife International

Slika 6: Kršitelji so mrtve ptice skrivali v odbijačih osebnih in tovornih vozil, v posebej prirejenih prostorih, v blatnikih, rezervnih kolesih, prostoru za rezervno kolo, pod sedeži ter pod blazinami v sedežih in naslonjalih.

Slika 7: Mediji so z velikim zanimanjem pisali o velikem številu odkritih krštev in zasegov mrtvih ptic.

Tihotapljenje ptic v razcvetu

Nu mejnem prehodu Obrežje so ponovno odkrili Italijane, ki so domov tihotapili mrtve ugrožene ptice - Nekateri pobili živalčin in že odpravljali domov

Obrežje - Tihotapljenje ugroženih vrst ptic po domovini zasledijo že vsi tisti, ki so v Obrežju odkrili mrtve ptice. Vseeno so v Obrežju v zadnjih dveh letih pobili na Obrežju odkrili 11 mlajših ptic, ki so v Obrežju odkrili mrtve ptice. Vseeno so v Obrežju v zadnjih dveh letih pobili na Obrežju odkrili 11 mlajših ptic, ki so v Obrežju odkrili mrtve ptice.

Na mejnem prehodu Obrežje so ponovno odkrili Italijane, ki so domov tihotapili mrtve ugrožene ptice. Nekateri pobili živalčin in že odpravljali domov.

Na mejnem prehodu Obrežje so ponovno odkrili Italijane, ki so domov tihotapili mrtve ugrožene ptice. Nekateri pobili živalčin in že odpravljali domov.

Krožniki bodo prazni

SOČENSKA, 20. NOVEMBER

Carinski urad MP Sočnja so odkrili velike količine zamrznjenih ptic. Na mejnem prehodu so jih v velikem številu odkrili. Vseeno so v Obrežju v zadnjih dveh letih pobili na Obrežju odkrili 11 mlajših ptic, ki so v Obrežju odkrili mrtve ptice.

Na mejnem prehodu Obrežje so ponovno odkrili Italijane, ki so domov tihotapili mrtve ugrožene ptice. Nekateri pobili živalčin in že odpravljali domov.

Te ptice so bile končno na italjskih mejah.

Na mejnem prehodu Obrežje so ponovno odkrili Italijane, ki so domov tihotapili mrtve ugrožene ptice. Nekateri pobili živalčin in že odpravljali domov.

V pasji kletki prevažal očiščene zamrznjene ptiče

Novgorod, 28. 09. 2006

V preteklu so carinski služniki na mejnem prehodu Dragonje pri Italjanskem odkrili 19 kilogramov zamrznjenih očiščenih ptičev.

V preteklu so carinski služniki na mejnem prehodu Dragonje pri Italjanskem odkrili 19 kilogramov zamrznjenih očiščenih ptičev.

Slika 9: Pogosto so kršitelji tihotapili mrtve ptice v kletkah za prevoz psov, ki so bile posebej prirjene za skrivanje (dvojna stena).

Sliki 10: Cariniki so našli ptice skrite tudi v osebni prtljagi (v kovčkih, potovalnih torbah in hladilnih skrinjah).

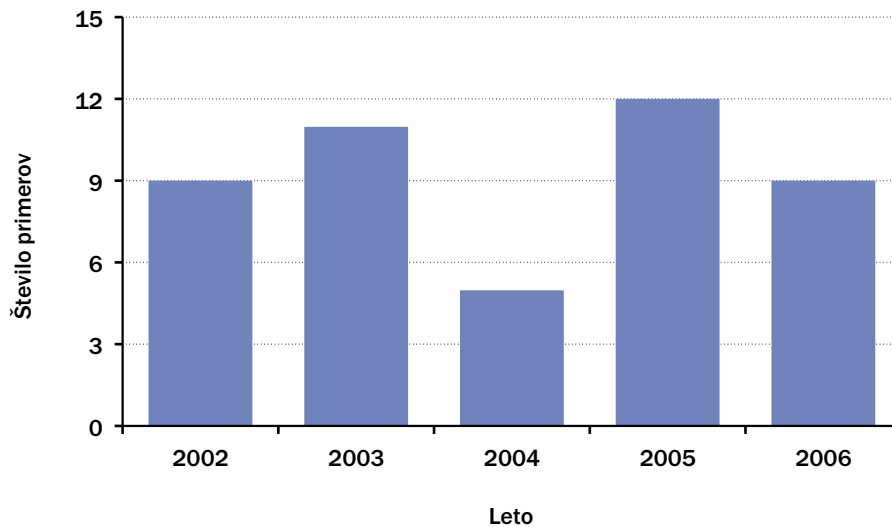

Sliki 11: V nekaterih primerih so bile ptice najdene pod sedeži ali v predalih znotraj avtomobila.

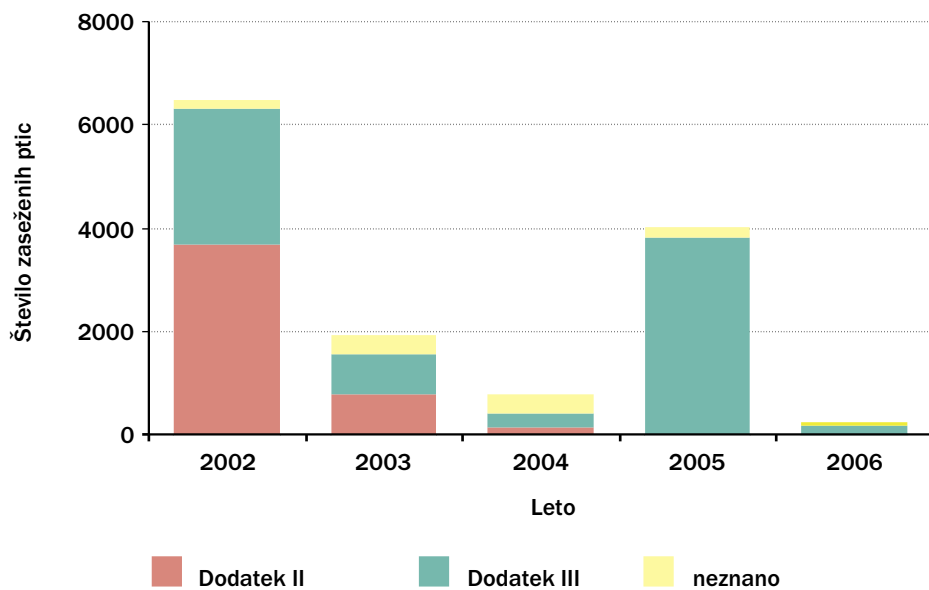

Graf 1: Število odkritih primerov poskusa tihotapljenja mrtvih ptic, ki so jih v obdobju 2002-2006 odkrili slovenski cariniki.

Slika 12: Mednarodni mejni prehodi v Republiki Sloveniji po 1. 5. 2004. S puščicami so označeni tisti mejni prehodi, na katerih je carina v obdobju od 2002 do 2006 obravnavala poskuse tihotapljenja ptic v Republiko Slovenijo (Vir: CURS, ARSO).

Graf. 2: Število zaseženih ptic v obdobju 2002-2006 za posamezno leto glede na njihovo uvrstitev v dodatke Bernske konvencije.

Slika 13: Smeri tihotapljenja mrtvih prosto živečih ptic iz vzhodne in jugovzhodne Evrope v Evropsko Unijo. (Opomba: Od 1. 5. 2004 sta Slovenija in Madžarska članici EU, od 1. 1. 2007 pa tudi Romunija in Bolgarija.)

4.1. Primeri tihotapljenja prosto živečih ptic v letu 2002

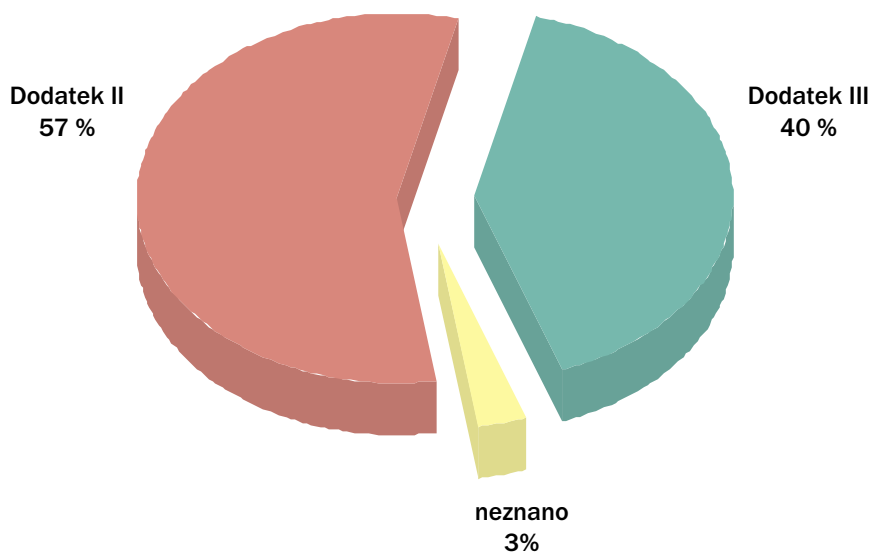
Slovenski cariniki so v letu 2002 obravnavali 9 primerov poskusov tihotapljenja ptic v Republiko Slovenijo. Večina primerov je bila odkrita na mejnem carinskem uradu Obrežje. Vsi kršitelji so bili italijanski državljani, zasežene ptice pa so bile odvzete iz narave v Bosni in Hercegovini, na Hrvaškem, Madžarskem in v Romuniji. Skupaj je bilo odkritih 6.486 osebkov 43 vrst ptic (tabela 8). 39 vrst je bilo zavarovanih z Bernsko konvencijo. Za dve zaseženi pošiljki, ki sta skupaj vsebovali 180 osebkov, vrstna opredelitev ni bila izvedena (graf 3).

Tabela 8: Seznam vrst prosto živečih ptic in njihovo število, zaseženih v letu 2002.

LETO: 2002		
Vrsta		Število osebkov
Znanstveno ime	Domače ime	
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	bičja trstnica	1
<i>Alauda arvensis</i>	poljski škrjanec	1.490
<i>Anthus cervinus</i>	rdečegrla cipa	5
<i>Anthus pratensis</i>	travniška cipa	1.412
<i>Anthus spinoletta</i>	vriskarica	8
<i>Anthus trivialis</i>	drevesna cipa	1.901
<i>Carduelis cannabina</i>	repnik	79
<i>Carduelis carduelis</i>	lišček	37
<i>Carduelis chloris</i>	zelenec	73
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	dlesk	98
<i>Columba livia domestica</i>	mestni golob	1
<i>Columba palumbus</i>	golob grivar	1
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	1.008
<i>Crex crex</i>	kosec	8
<i>Emberiza citrinella</i>	rumeni strnad	6
<i>Emberiza schoeniclus</i>	trsni strnad	8
<i>Ficedula hypoleuca</i>	črnohlavi muhar	1
<i>Fringilla coelebs</i>	ščinkavec	22
<i>Fringilla montifringilla</i>	pinoža	42
<i>Galerida cristata</i>	čopasti škrjanec	2
<i>Gallinago gallinago</i>	kozica	5
<i>Lanius collurio</i>	rjavi srakoper	2
<i>Lanius excubitor</i>	veliki srakoper	1
<i>Lymnocyptes minimus</i>	puklež	1
<i>Merops apiaster</i>	čebelar	2

LETO: 2002		
Vrsta		Število osebkov
Znanstveno ime	Domače ime	
<i>Miliaria calandra</i>	veliki strnad	9
<i>Motacilla alba</i>	bela pastirica	18
<i>Motacilla flava</i>	rumena pastirica	2
<i>Oenanthe oenanthe</i>	kupčar	2
<i>Parus caeruleus</i>	plavček	2
<i>Parus major</i>	velika sinica	3
<i>Passer domesticus</i>	domači vrabec	1
<i>Passer montanus</i>	poljski vrabec	21
<i>Perdix perdix</i>	poljska jerebica	8
<i>Phasianus colchicus</i>	fazan	7
<i>Phylloscopus collybita</i>	vrbi kovaček	4
<i>Streptopelia turtur</i>	divja grlica	1
<i>Sturnus vulgaris</i>	škorec	7
<i>Sylvia communis</i>	rjava penica	1
<i>Turdus merula</i>	kos	1
<i>Turdus philomelos</i>	cikovt	3
<i>Turdus pilaris</i>	brinovka	1
<i>Vanellus vanellus</i>	priba	1
neznano	neznano	180
Skupaj		6.486

Graf 3: Število zaseženih mrtvih prosto živečih vrst ptic v letu 2002 glede na njihovo uvrstitev v dodatke Bernske konvencije.

➤ Kraj in datum odkritja: **OBREŽJE, 11. 9. 2002**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Brežice – Izpostava Obrežje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Hrvaška
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v tovornem vozilu in prikolici za prevoz psov (rezervno kolo, stene vozila in prikolice)
Ukrep	odvzem in uničenje ptic, zaseg lovskega orožja in tovornega vozila s prikolico, uvedba postopka zaradi carinskega prekrška kazenska ovadba zaradi neprijave orožja
Kazen	835 EUR globe na podlagi odločbe CURS (tihotapljenje blaga)
	84 EUR povprečnine na podlagi odločbe CURS (tihotapljenje blaga)
	334 EUR + 63 EUR povprečnine na podlagi odločbe Sodnika za prekrške v Brežicah (neprijava orožja)
	10 mesecev pogojne zaporne kazni
	2 leti preizkusne dobe
	2.086 EUR globe
	14 EUR stroškov postopka
	334 EUR povprečnine

Uslužbenci Enote za zatiranje tihotapstva Carinske uprave Republike Slovenije so dne 11. 9. 2002 na mednarodnem mejnem prehodu Obrežje pri pregledu tovornega vozila s prikolico za prevoz psov pri dveh italijanskih državljanih v treh prirejenih prostorih prikolice in v treh rezervnih kolesih ter v dvojnem stropu kletke za pse odkrili 97 kg oziroma 1.914 mrtvih ptic. Poleg ptic je bila v dvojni steni vozila skrita tudi lovska puška. Ptice so bile ulovljene s strelnim orožjem ter zapakirane v polivinilaste vrečke. Kršitelja nista predložila dokumentacije o zakoniti pridobitvi ptic, zato so cariniki živali in orožje zasegli. Po navedbah kršiteljev so bile vse ptice uplenjene na Hrvaškem v bližini Osijeka.

Vrstno pripadnost zaseženih ptic sta ugotovila člana Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS).

Zaradi veterinarsko sanitarne oporečnosti je mejna veterinarska inšpekcija odredila uničenje zaseženih ptic.

Italijanskima državljanoma je bila na podlagi odločbe Carinske uprave Republike Slovenije zaradi storjenega prekrška tihotapljenja blaga naložena globa v višini 835 EUR oziroma 334 EUR ter 63 EUR povprečnine zaradi neprijavljenega orožja, ki jo je storilcema izrekel sodnik za prekrške v Brežicah. Prirejena prikolica ter puška sta bili italijanskima državljanoma odvzeti.

Zaradi očitnih znakov kaznivega dejanja tihotapljenja po 255. členu KZ je Okrožno državno tožilstvo v Krškem zoper enega izmed kršiteljev, ki so ga cariniki tako 11. 9. 2002 kot tudi 23. 10. 2002 odkrili pri poskusu tihotapljenja, naknadno vložilo obtožni predlog na Okrožno sodišče v Krškem. Slednje je kršitelja spoznalo krivega

tihotapljenja po 255. členu KZ in mu izreklo pogojno zaporno kazen 10 mesecev z 2-letno preizkusno dobo, plačilo globe 2.086 EUR, kritje stroškov postopka (14 EUR) in plačilo povprečnine (334 EUR).

Tabela 9: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Brežice - Izpostavi Obrežje dne 11. 9. 2002 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Anthus trivialis</i>	drevesna cipa	1.200	II	1A
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	700	III	1A
<i>Phylloscopus collybita</i>	vrnji kovaček	4	II	1A
<i>Parus major</i>	velika sinica	3	II	1A
<i>Lanius collurio</i>	rjavi srakoper	2	II	1A
<i>Oenanthe oenanthe</i>	kupčar	2	II	1A
<i>Parus caeruleus</i>	plavček	2	II	1A
<i>Crex crex</i>	kosec	1	II	1A
Skupaj		1.914		

Sliki 14: Prirejeni prostor v prikolici in rezervno kolo, v katerih so bile skrite mrtve ptice.

Slika 15: Skupaj je bilo skritih 97 kg oziroma 1914 mrtvih ptic.

➤ Kraj in datum odkritja: **OBREŽJE, 21. 10. 2002**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Brežice – Izpostava Obrežje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Bosna in Hercegovina
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebnem avtomobilu (odbijač, prtljažni prostor)
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	zaseg osebnega vozila
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
	predlog uvedbe kazenskega postopka
Kazen	2 x 1.043 EUR globe na podlagi odločbe CURS (tihotapljenje blaga)
	84 EUR povprečnine na podlagi odločbe CURS (tihotapljenje blaga)
	125 EUR mandatne kazni po ZON

Pri poskusu tihotapljenja dne 21. 10. 2002 sta bila udeležena dva italijanska državljana. Ptice sta skrivala v sprednjem odbijaču in v posebno prirejenem prostoru pod prtljažnim prostorom osebnega vozila. Pri podrobnejšem pregledu vozila so uslužbenci Enote za zatiranje tihotapstva odkrili 772 mrtvih ptic, zapakiranih v manjše pakete, ovite v aluminijasto folijo. Ptice so bile uplenjene s strelnim orožjem, katerega sta kršitelja ob vstopu na ozemlje Slovenije prijavila, medtem ko za ptice nista predložila dokazil o zakoniti pridobitvi. Po izjavi kršiteljev so bile ptice odvzete iz narave v Bosni in Hercegovini v okolici Bosanske Gradiške.

Vrstno pripadnost zaseženih ptic sta ugotovila strokovnjaka iz Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije in Prirodoslovnega muzeja Slovenije (DOPPS).

Mejna veterinarska inšpekcija je odredila uničenje zaseženih ptic, kršitelja pa je še isti dan obravnaval sodnik za carinske prekrške v Ljubljani, ki jima je naložil denarno kazen v skupnem znesku 2.254 EUR. Cariniki so kršiteljema na podlagi 7. odstavka 161. člena ZON naložili tudi plačilo mandatne kazni v višini 125 EUR. Carinska služba je podala tudi predlog za uvedbo kazenskega postopka po 222. členu KZ, vendar ta zoper kršitelja ni bil uveden.

Tabela 10: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Brežice - Izpostavi Obrežje dne 21. 10. 2002 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Anthus pratensis</i>	travniška cipa	659	II	1A
<i>Alauda arvensis</i>	poljski škrjanec	80	III	1A
<i>Carduelis cannabina</i>	repnik	19	II	1A
<i>Anthus spinoletta</i>	vriskarica	3	II	1A
<i>Emberiza citrinella</i>	rumeni strnad	3	II	1A
<i>Motacilla alba</i>	bela pastirica	3	II	1A
<i>Carduelis carduelis</i>	lišček	2	II	1A
<i>Carduelis chloris</i>	zelenec	1	II	1A
<i>Emberiza schoeniclus</i>	trsni strnad	1	II	1A
<i>Miliaria calandra</i>	veliki strnad	1	III	1A
Skupaj		772		

Sliki 16: Ptice so bile skrite v sprednjem odbijaču in v posebno prirejenem prostoru pod prtljažnim prostorom osebnega vozila.

Sliki 17: 772 mrtvih ptic je bilo zapakiranih v manjše pakete, ovite v aluminijasto folijo.

➤ Kraj in datum odkritja: **OBREŽJE, 23. 10. 2002**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Brežice – Izpostava Obrežje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Bosna in Hercegovina
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebnem avtomobilu (rezervno kolo, stene vozila, odbijač)
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	zaseg osebnih vozil
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
	predlog uvedbe kazenskega postopka
Kazen	4.289 EUR + 1.669 EUR globe na podlagi odločbe CURS (tihotapljenje blaga)
	2 x 84 EUR povprečnine na podlagi odločbe CURS (tihotapljenje blaga)
	125 EUR mandatne kazni po ZON
	10 mesecev pogojne zaporne kazni
	2 leti preizkusne dobe
	2.086 EUR globe
	14 EUR kritje stroškov postopka
	334 EUR povprečnine

Pri poskusu tihotapljenja zavarovanih vrst ptic, ki je bil odkrit na mednarodnem mejnem prehodu Obrežje dne 23. 10. 2002, so uslužbenci Enote za zatiranje tihotapstva pri dveh italijanskih državljanih v dveh osebnih avtomobilih našli skupno 1.672 mrtvih ptic.

Enega kršitelja so carinski uslužbenci prepoznali, saj je bil obravnavan za enako dejanje na istem mejnem prehodu le nekaj tednov pred tem (dne 11. 9. 2002). Osumljenca so izsledili na parkirišču bližnjega bencinskega servisa. Po privedbi na mejni prehod so cariniki v rezervnem kolesu njegovega osebnega avtomobila odkrili 11 kg mrtvih ptic, v steni prtljažnika 5 zavitkov, v sprednjem desnem blatniku pa še dodatnih 54 paketov. Skupaj je bilo odkritih 33 kg mrtvih ptic. V osebni vozilu drugega osumljenca so cariniki v desnem boku ob varnostnem pasu pod tapetno oblogo odkrili 29 zavojev z mrtvimi pticami. V 14 zavojih so bile ptice brez perja. V levem boku vozila se je nahajalo še 38 zavojev, 29 zavojev je vsebovalo ptice brez perja. V zadnjem odbijaču vozila je osumljenec skrival še 12 zavojev operjenih in dva zavoja ptic brez perja. Skupaj je bilo tako najdenih 37 kg oziroma 81 zavojev z mrtvimi pticami.

Tako kot v prejšnjih primerih so bile vse ptice ulovljene s strelnim orožjem. Osumljenca mejnim organom nista predložila veterinarsko sanitarnih potrdil ali dokazil o zakoniti pridobitvi ptic, zato je carinska služba ptice zasegla. Po navedbah osumljencev so bile vse ptice odvzete iz narave v Bosni in Hercegovini v okolici Brčkega.

Strokovnjaka Prirodoslovnega muzeja Slovenije sta kljub pomanjkanju določevalnih znakov pri zaseženih pticah brez perja ugotovila, da te pripadajo 20 vrstam. Številčna zastopanost posameznih vrst je pokazala, da so bile ptice uplenjene na območju jesenske selitvene poti, lov pa je bil neselektiven (tabela 11).

Mejna veterinarska inšpekcija je odredila uničenje zaseženih ptic.

Italijanska državljana je še isti dan obravnaval sodnik za carinske prekrške v Ljubljani, ki jima je naložil denarni kazni 4.289 EUR in 1.669 EUR, cariniki pa so jima na podlagi 7. odstavka 161. člena ZON naložili mandatno kazen v višini 125 EUR. Zoper osumljenca je carinska služba predlagala uvedbo kazenskega postopka, ki v času neposrednega odkritja ni bil uveden.

Zaradi očitnih znakov kaznivega dejanja tihotapljenja po 255. členu KZ je Okrožno državno tožilstvo v Krškem zoper enega izmed kršiteljev, ki so ga cariniki tako 11. 9. 2002 kot tudi 23. 10. 2002 odkrili pri poskusu tihotapljenja, naknadno vložilo obtožni predlog na Okrožno sodišče v Krškem. Slednje je kršitelja spoznalo krivega tihotapljenja po 255. členu KZ in mu izreklo pogojno zaporno kazen 10 mesecev z 2-letno preizkusno dobo, plačilo globe 2.086 EUR, kritje stroškov postopka (14 EUR) in plačilo povprečnine (334 EUR).

Tabela 11: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Brežice - Izpostavi Obrežje dne 23. 10. 2002 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Alauda arvensis</i>	poljski škrganec	718	III	1A
<i>Anthus pratensis</i>	travniška cipa	545	II	1A
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	275	III	1A
<i>Anthus trivialis</i>	drevesna cipa	26	II	1A
<i>Carduelis cannabina</i>	repnik	25	II	1A
<i>Carduelis carduelis</i>	lišček	22	II	1A
<i>Carduelis chloris</i>	zelenec	20	II	1A
<i>Motacilla alba</i>	bela pastirica	10	II	1A
<i>Fringilla coelebs</i>	ščinkavec	8	III	1A
<i>Miliaria calandra</i>	veliki strnad	7	III	1A
<i>Passer montanus</i>	poljski vrabec	4	III	1A
<i>Emberiza schoeniclus</i>	trsni strnad	3	II	1A
<i>Galerida cristata</i>	čopasti škrganec	2	III	1A
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	bičja trstnica	1	II	1A
<i>Anthus spinoletta</i>	vriskarica	1	II	1A
<i>Emberiza citrinella</i>	rumeni strnad	1	II	1A
<i>Motacilla flava</i>	rumena pastirica	1	II	1A
<i>Passer domesticus</i>	domači vrabec	1	-	1A
<i>Sturnus vulgaris</i>	škorec	1	-	1A
<i>Sylvia communis</i>	rjava penica	1	II	1A
Skupaj		1.672		

Slike 18: Dne 23. 10. 2002 je bilo na mejnem prehodu Obrežje skupaj odkritih kar 1.672 mrtvih ptic, skritih v rezervnem kolesu, odbijaču in stenah avtomobila.

Slike 19: O odkritih primerih tihotapljenja mrtvih ptic so poročali vsi pomembnejši slovenski časniki.

Heroin in zamrznjene ptice obtičali na Obrežju

Policisti na mejnem prehodu odkriti v avtu državljanke Italije poliško heroina, namazanih iz Črne gore v Španiji - Ptice v zamrznjenih torbah našli Italiji

Krajca - Italijani so človeku na mejnem prehodu Obrežje pri pregledu avta odkrili poliško heroina, namazanih iz Črne gore v Španiji - Ptice v zamrznjenih torbah našli Italiji

Policisti na mejnem prehodu Obrežje pri pregledu avta državljanke Italije odkrili poliško heroina, namazanih iz Črne gore v Španiji - Ptice v zamrznjenih torbah našli Italiji

Policisti na mejnem prehodu Obrežje pri pregledu avta državljanke Italije odkrili poliško heroina, namazanih iz Črne gore v Španiji - Ptice v zamrznjenih torbah našli Italiji

V kombiju 2000 mrtvih ptic

Zlasti za kosca in kupčaja velja posebno vaštvo zaradi njune visoke skupne oguzentisa

OBREŽJE, 14. - Italijani so na mejnem prehodu Obrežje pri pregledu kombija odkrili 2000 mrtvih ptic. Zlasti za kosca in kupčaja velja posebno vaštvo zaradi njune visoke skupne oguzentisa

Italijani so na mejnem prehodu Obrežje pri pregledu kombija odkrili 2000 mrtvih ptic. Zlasti za kosca in kupčaja velja posebno vaštvo zaradi njune visoke skupne oguzentisa

»Ptičja morija« na vrhuncu

Policisti in cariniki so na mejnem prehodu Obrežje italijanskim lovcem zasegli 1065 pobitih ptic

OBREŽJE - Minuli konec sedma so meji policisti in cariniki na mejnem prehodu Obrežje s peti polne roke dala z vratajociimi se italijanskimi lovci. Ti so par dni izkuzili za pobite po privlačnih hevaskih lovskih, kjer so si dali dufka in objali vse, kar je bilo, tekla ali letela. Tudi ista, česar ne bi smeli.

Da je bilo njihovo početje pri naših sosedih skuzno brezdušno in nizkono, govori podatek o zaverenih dobnih pticah, ki so jih našli mejni organi na Obrežju odkriti v treh osebna vozila, v katerih je sedelo osam italijanskih lovcem, starih od 27 do 59 let. Na različnih skuzni mrtvih so skuzni svojo domovino čez mejo oomile prepeljati skupaj kar 1065 ptic.

Največ so jih odkrili v avtomobilu 24-letnega I. B. iz Montefranca, s katerim sta se pejala še njegova samsčana, 31-letni M. G. in 27-letni A. P. V avtu so skuzni kar 543 mrtvih upientnih ptic. Pri 54-letnem M. M. iz Ferruilla so cariniki v juriščniku odkrili 747 mrtvih ptic, 51-letni F. iz Fontanafredda pa jih je v eno sezna razvezni kolo silalil kar 275.

Kriminalisti kasko policijske uprave so Italijanske lovce približali in preveli k preiskovalnemu sodniku. Daznijem so namreč stvarne kazenske dejanja nedovitega razna stvar postopnega kulturnega in zgodovinskega pomena odizna naravne znamenitosti. (aa)

Z avtovleko tihotapili ptice v Italijo

Itaska Bistrica - V ponedeljek sta carinika odkrila v postojavi Štardol 66 12. jun pri pregledu tovornega vozila za jenna osebnih avtomobilov, s katerim se je pripeljal državljan Republike Srbije iz Črne gore, ob vstopu v Republiko Slovenijo odkrila kar 703 ptic ključev, Ob vstopu v državo je voznik oshantal pri prevozu, na carinikovo vprašanje pa je zprok zetril, da nema nobenega prijavit. Ob natančnem pregledu tovornjaka sta carinika na neslu pljučni opazila, da se pod rjo munda skuzna prazen juriščak za tihotaženje ptic. Kar je njun sum domati tudi zregled z enoslovesom. Na z vrtalnem stropem prevrta nosna pročevino in na predno opazila skladno perja. Izkuzilo se ji, da je pripravi prostor poln ptic. Voznik je šele tedaj priznal, da vti od 150 do 200 kilogramov živih ptic ključev, vzamrznjenih v Italijo. In prijeje-rega prošnja od jurišni 763 ptic v skupni teži 188 kilogramov. Zoper voznika so sprožili postopek o črnemem prekršku, poče, ki se sicer končali na kaznivih italijanskih skladokucev, pa je na učenje prevez Nacionalni viterinarni inštitut. B. K.

Primeri tihotapljenja ptic v Republiki Sloveniji v obdobju od leta 2002 do 2006

➤ Kraj in datum odkritja: **OBREŽJE, 27. 10. 2002**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Brežice – Izpostava Obrežje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora	Madžarska
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebnem avtomobilu (rezervno kolo)
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	zaseg osebnega vozila
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
	kazenska ovadba in pripor
	40.000 EUR plačilo varščine
Kazen	1.669 EUR globe na podlagi odločbe CURS (tihotapljenje blaga)
	84 EUR povprečnine na podlagi odločbe CURS (tihotapljenje blaga)
	10 mesecev pogojne zaporne kazni
	3 leta preizkusne dobe
	14.605 EUR denarne kazni
	5 let izгона iz ozemlja RS
	948 EUR stroškov kazenskega postopka
	392 EUR stroškov zagovornika
1.043 EUR povprečnine na podlagi sodbe Okrajnega sodišča v Brežicah	

Uslužbenci Enote za zatiranje tihotapstva CURS so na mednarodnem mejnem prehodu Obrežje dne 27. 10. 2002 pri italijanskem državljanu odkrili pošiljko mrtvih ptic, ki jo je poskušal pretihotapiti v Republiko Slovenijo. 13 kg ptic je bilo skritih v rezervnem kolesu osebnega avtomobila, po izjavi storilca pa naj bi bile ptice odvzete iz narave na Madžarskem. Carina je storilcu zasegla blago in osebni avtomobil.

Strokovnjaka Prirodoslovnega muzeja Slovenije sta opravila ogled zaseženih ptic in ugotovila, da so pripadale 11 vrstam. Številčna zastopanost posameznih vrst je pokazala, da je bila ciljna vrsta lova drevesna cipa (*Anthus trivialis*) (tabela 12).

Mejna veterinarska inšpekcija je za ptice zaradi veterinarsko sanitarne oporečnosti odredila uničenje.

Na predlog carinske službe za uvedbo kazenskega postopka po 222. členu KZ je pristojno Okrajno sodišče v Brežicah kršitelju izreklo pogojno zaporno kazen 10 mesecev s 3 letno preizkusno dobo, 14.605 EUR denarne kazni, plačilo ostalih stroškov v skupnem znesku 2.387 EUR ter izgon iz ozemlja Republike Slovenije za obdobje 5 let.

Sodba je pravnomočna ter predstavlja prvi primer uporabe 222. člena KZ zaradi nedovoljenega uvoza ogroženih živalskih in rastlinskih vrst v Republiko Slovenijo.

Tabela 12: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Brežice - Izpostavi Obrežje dne 27. 10. 2002 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Anthus trivialis</i>	drevesna cipa	675	II	1A
<i>Anthus pratensis</i>	travniška cipa	52	II	1A
<i>Alauda arvensis</i>	poljski škrjanec	7	III	1A
<i>Anthus cervinus</i>	rdečegrla cipa	5	II	1A
<i>Motacilla alba</i>	bela pastirica	4	II	1A
<i>Carduelis cannabina</i>	repnik	2	II	1A
<i>Emberiza citrinella</i>	rumeni strnad	2	II	1A
<i>Merops apiaster</i>	čebelar	2	II	1A
<i>Crex crex</i>	kosec	1	II	1A
<i>Motacilla flava</i>	rumena pastirica	1	II	1A
<i>Ficedula hypoleuca</i>	črnoglavi muhar	1	II	1A
Skupaj		752		

Sliki 20: Zasežene ptice so pripadale 11 vrstam, po številu so prevladovala drevesne cipe (*Anthus trivialis*).

➤ Kraj in datum odkritja: **OBREŽJE, 29. 10. 2002**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Brežice – Izpostava Obrežje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Hrvaška
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebnem avtomobilu (v zadnjih sedežih)
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	zaseg osebnega vozila
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
	kazenska ovadba in pripor
	20.000 EUR plačilo varščine
Kazen	2 x 1.252 EUR globe na podlagi odločbe CURS (tihotapljenje blaga)
	84 EUR povprečnine na podlagi odločbe CURS (tihotapljenje blaga) – kazen vključena v sodbo
	9 in 7 mesecev pogojne zaporne kazni
	3 leta preizkusne dobe
	4.173 EUR in 3.338 EUR denarne kazni
	5 let izgona iz ozemlja RS
	kritje stroškov kazenskega postopka na podlagi sodbe Okrajnega sodišča v Brežicah

Dne 29. 10. 2002 so cariniki na mejnem prehodu Obrežje pregledali avtomobil, v katerem so bili štirje italijanski državljani. V vozilu so na spodnji strani zadnjih sedežev odkrili 11 kg (247 osebkov) mrtvih ptic.

Na podlagi izjav osumljencev naj bi bile ptice uplenjene na Hrvaškem v okolici Okučanov. Dve osebi naj ne bi bili udeleženi pri lovu in tihotapljenju.

Določitev vrstne pripadnosti ptic sta opravila strokovnjaka iz Prirodoslovnega muzeja Slovenije, ki sta ugotovila, da je pošiljka vsebovala 8 vrst ptic (tabela 13).

Mejna veterinarska inšpekcija je odredila uničenje zaseženih ptic.

Za carinski prekršek sta bili kršiteljema izdani odločbi z globo po 1.252 EUR in 84 EUR povprečnine, na podlagi predloga carine za uvedbo kazenskega postopka pa je pristojno Okrajno sodišče v Brežicah kršitelja obsodilo na pogojni zaporni kazni po 9 in 7 mesecev s 3-letno preizkusno dobo, denarnima kaznima po 4.173 EUR in 3.338 EUR, izgonom iz ozemlja Slovenije za obdobje 5 let ter kritjem stroškov postopka. Italijanska državljana sta se na izrečeno sodbo Okrajnega sodišča v Brežicah pritožila. Višje sodišče v Ljubljani je njunim zahtevam kasneje ugodilo. Vendar je vrhovno državno tožilstvo vložilo zahtevo za varstvo zakonitosti, na podlagi katere je Vrhovno sodišče Republike Slovenije razsodilo, da je sodišče na prvi stopnji odločilo pravilno.

Tabela 13: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Brežice - Izpostavi Obrežje dne 29. 10. 2002 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Alauda arvensis</i>	poljski škrjanec	177	III	1A
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	dlesk	40	II	1A
<i>Anthus pratensis</i>	travniška cipa	12	II	1A
<i>Carduelis chloris</i>	zelenec	10	II	1A
<i>Fringilla montifringilla</i>	pinoža	5	III	1A
<i>Carduelis cannabina</i>	repnik	1	II	1A
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	1	III	1A
<i>Fringilla coelebs</i>	ščinkavec	1	III	1A
Skupaj		247		

Slika 21:
Pod blazinami zadnjih sedežev je bilo skritih 11 kg mrtvih ptic.

Slika 22:
Za nadaljevanje ukrepanja pristojnih organov je ključnega pomena takojšnja vrstna determinacija zaseženih osebkov.

➤ Kraj in datum odkritja: **OBREŽJE, 29. 10. 2002**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Brežice – Izpostava Obrežje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Hrvaška
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebnem avtomobilu (v zadnjih sedežih)
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	zaseg osebnega vozila
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
	kazenska ovadba in pripor
	20.000 EUR plačilo varščine
Kazen	1.669 EUR globe na podlagi odločbe CURS (tihotapljenje blaga)
	84 EUR povprečnine na podlagi odločbe CURS (tihotapljenje blaga) – kazen vključena v sodbo
	9 in 2 x 7 mesecev pogojne zaporne kazni
	3 leta preizkusne dobe
	4.173 EUR in 3.338 EUR denarne kazni
	5 let izgona iz ozemlja RS
	kritje stroškov kazenskega postopka na podlagi sodbe Okrajnega sodišča v Brežicah

Dne 29. 10. 2002 so cariniki na mednarodnem mejnem prehodu Obrežje obravnavali kar dva primera tihotapljenja ptic. Tokrat so bili v tihotapljenje udeleženi trije italijanski državljani, ki so v zadnjih sedežih osebnega vozila skrivali skupno 26 kg mrtvih ptic, po njihovih izjavah odvzetih iz narave blizu Okučanov na Hrvaškem.

Carinska služba je o najdbi obvestila Agencijo Republike Slovenije za okolje, strokovnjaka iz Prirodoslovnega muzeja Slovenije pa sta ugotovila vrstno pripadnost ptic (tabela 14).

Mejna veterinarska inšpekcija je odredila uničenje zaseženih ptic.

Zaradi carinskega prekrška neprijave blaga je CURS enemu storilcu naložil plačilo globe 1.669 EUR ter 84 EUR povprečnine. Proti ostalima dvema storilcema je bil postopek začasno prekinjen do uvedbe kazenskega postopka na pristojnem sodišču v Brežicah, kjer so bili vsi trije kršitelji na podlagi 222. člena KZ obsojeni na pogojne zaporne kazni po 9 in 2 x 7 mesecev s triletno preizkusno dobo, denarno kaznijo v zneskih po 4.173 EUR in dvakrat po 3.338 EUR, izgonom iz ozemlja Slovenije za obdobje 5 let ter plačilom stroškov postopka.

Obsojeni so se na sodbe Okrajnega sodišča v Brežicah pritožili na Višje sodišče v Ljubljani, ki je njihovim pritožbam ugodilo. Na podlagi vložene zahteve za varstvo zakonitosti s strani vrhovne državne tožilke pa je Vrhovno sodišče Republike Slovenije razsodilo, da je sodišče na prvi stopnji odločilo pravilno in upravičeno obsodilo kršitelje zaradi tihotapljenja mednarodno zavarovanih vrst živali po 222. členu KZ.

Tabela 14: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Brežice - Izpostavi Obrežje dne 29. 10. 2002 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Alauda arvensis</i>	poljski škrjanec	434	III	1A
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	dlesk	58	II	1A
<i>Carduelis chloris</i>	zelenec	37	II	1A
<i>Fringilla montifringilla</i>	pinoža	34	III	1A
<i>Passer montanus</i>	poljski vrabec	14	III	1A
<i>Fringilla coelebs</i>	ščinkavec	11	III	1A
<i>Carduelis cannabina</i>	repnik	10	II	1A
<i>Anthus pratensis</i>	travniška cipa	6	II	1A
<i>Carduelis carduelis</i>	lišček	5	II	1A
<i>Gallinago gallinago</i>	kozica	5	III	1A
<i>Anthus spinoletta</i>	vriskarica	3	II	1A
<i>Turdus philomelos</i>	cikovt	3	III	1A
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	1	III	1A
<i>Emberiza schoeniclus</i>	trsni strnad	1	II	1A
<i>Lanius excubitor</i>	veliki srakoper	1	II	1A
<i>Lymnocyptes minimus</i>	puklež	1	III	1A
<i>Turdus merula</i>	kos	1	III	1A
<i>Turdus pilaris</i>	brinovka	1	III	1A
Skupaj		626		

Slika 23: Ptičje osebke so bile skrite za naslonjali zadnjih sedežev.

Slika 24: V vozilu je bilo skupaj najdenih 26 kg mrtvih ptic.

➤ Kraj in datum odkritja: **OBREŽJE, 3. 11. 2002**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Brežice – Izpostava Obrežje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Romunija
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebnem avtomobilu (rezervno kolo, hladilna skrinja)
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	zaseg osebnega vozila in prikolice za prevoz psov ter pripomočkov za lov (mreža)
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
	kazenska ovadba in pripor
	20.000 EUR plačilo varščine
Kazen	6 mesecev pogojne zaporne kazni
	3 leta preizkusne dobe
	6.000 EUR denarne kazni
	4 leta izgona iz ozemlja RS
	800 EUR stroškov kazenskega postopka na podlagi sodbe Okrajnega sodišča v Brežicah

V osebnem terenskem vozilu, v katerem so bili trije italijanski državljani, so uslužbenci carine in mejne policije Obrežje v rezervnem kolesu in dveh hladilnih skrinjah odkrili mrtve ptice, pakirane v polivinilaste vrečke. V vozilu so bile najdene tudi mreže, ki so bile uporabljene za lovljenje ptic.

Strokovnjaka Prirodoslovnega muzeja Slovenije sta ptice še isti dan pregledala in ugotovila, da je bilo v vozilu skritih 323 ptic, ki so pripadale 21 vrstam (tabela 15). Tudi tokrat kršitelji niso predložili dokazil o zakoniti pridobitvi ptic ali veterinarskih dokumentov, zato je veterinarska inšpekcija odredila njihovo uničenje.

Postopek zaradi carinskega prekrška je CURS začasno prekinila do obravnave na pristojnem sodišču v Brežicah, ki je kršitelja spoznalo krivega kršitve nedovoljenega uvoza živali strogo zavarovanih vrst ter mu izreklo pogojno zaporno kazen 6 mesecev s triletno preizkusno dobo, denarno kazen 6.000 EUR, izgon iz ozemlja Slovenije za obdobje 4 let ter plačilo stroškov postopka v višini 800 EUR.

Tabela 15: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Brežice - Izpostavi Obrežje dne 3. 11. 2002 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencija	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Anthus pratensis</i>	travniška cipa	138	II	1A
<i>Alauda arvensis</i>	poljski škrjanec	74	III	1A
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	31	III	1A

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencija	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Carduelis cannabina</i>	repnik	22	II	1A
<i>Carduelis cannabina</i>	repnik	22	II	1A
<i>Carduelis carduelis</i>	lišček	8	II	1A
<i>Carduelis carduelis</i>	lišček	8	II	1A
<i>Perdix perdix</i>	poljska jerebica	8	III	1A
<i>Phasianus colchicus</i>	fazan	7	III	-
<i>Crex crex</i>	kosec	6	II	1A
<i>Sturnus vulgaris</i>	škorec	6	-	1A
<i>Carduelis chloris</i>	zelenec	5	II	1A
<i>Emberiza schoeniclus</i>	trsni strnad	3	II	1A
<i>Fringilla montifringilla</i>	pinoža	3	III	1A
<i>Passer montanus</i>	poljski vrabec	3	III	1A
<i>Fringilla coelebs</i>	ščinkavec	2	III	1A
<i>Anthus spinoletta</i>	vriskarica	1	II	1A
<i>Columba livia domestica</i>	mestni golob	1	-	-
<i>Columba palumbus</i>	golob grivar	1	-	1A
<i>Miliaria calandra</i>	veliki strnad	1	III	1A
<i>Motacilla alba</i>	bela pastirica	1	II	1A
<i>Streptopelia turtur</i>	divja grlica	1	III	1A
<i>Vanellus vanellus</i>	priba	1	III	1A
Skupaj		323		

Slika 25: V odkriti pošiljki je bilo 323 ptic 21 vrst, med njimi tudi ogrožena, strogo zavarovana vrsta kosec (*Crex crex*).

➤ Kraj in datum odkritja: **SEČOVLJE, 9. 11. 2002**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Koper – Izpostava Sečovlje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	ni podatka
Država kršitelja	ni podatka
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v prikolici osebnega avtomobila (dvojno dno)
Ukrep	ni podatka
Kazen	ni podatka

Tabela 16: Seznam vrst ptic in število osebkov, zaseženih na Carinskem uradu Koper - Izpostavi Sečovlje dne 9. 11. 2002 (Vir: CURS).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
ni podatka	ni podatka	172	ni podatka	ni podatka
Skupaj		172		

Opomba: ARSO o primeru ni bila obveščena, zato strokovna določitev vrst zaseženih ptic ter ukrepi na podlagi naravovarstvenih predpisov niso bili izvedeni. Predstavljeni so razpoložljivi podatki o primeru, ki jih je ARSO naknadno pridobila s strani CURS ali iz drugih virov.

➤ Kraj in datum odkritja: **OBREŽJE, 11. 11. 2002**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Brežice – Izpostava Obrežje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	ni podatka
Država kršitelja	ni podatka
Način tihotapljenja	ni podatka
Ukrep	ni podatka
Kazen	ni podatka

Tabela 17: Seznam vrst ptic in število osebkov, zaseženih na Carinskem uradu Brežice - Izpostavi Obrežje dne 11. 11. 2002 (Vir: CURS).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
ni podatka	ni podatka	8	ni podatka	ni podatka
Skupaj		8		

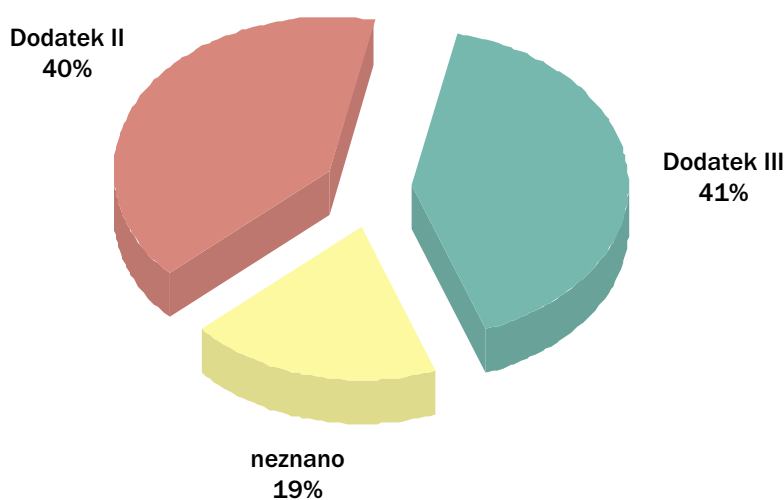
Opomba: ARSO o primeru ni bila obveščena, zato strokovna določitev vrst zaseženih ptic ter ukrepi na podlagi naravovarstvenih predpisov niso bili izvedeni. Predstavljeni so razpoložljivi podatki o primeru, ki jih je ARSO naknadno pridobila s strani CURS.

4.2. Primeri tihotapljenja prosto živečih ptic v letu 2003

V primerjavi z letom 2002 se je število odkritih primerov poskusov tihotapljenja ptic v letu 2003 povečalo, pri čemer pa so odkrite pošiljke vsebovale manjše število ptic, ki so pripadale manjšemu številu vrst. Storilci so bili v primerjavi z letom 2002 prijete na več različnih mejnih prehodih ter v nobenem primeru niso predložili dokumentacije, ki bi dokazovala zakonitost osebkov. Vse najdene mrtve ptice so bile odvzete in uničene. V večini primerov tihotapljenja so bile zasežene vrste ptic iz Dodatka III Bernske konvencije, katerih odvzem iz narave ni prepovedan. Storilci so bili obravnavani za kršenje carinskih predpisov (neprijava blaga) in ZON (nepredložitev uvoznega dovoljenja).

Agencija Republike Slovenije za okolje je o odkritju poskusov tihotapljenja sproti obveščala pristojne organe na Hrvaškem (Inspekcija zaščite prirode, Ministarstvo kulture), ki je na podlagi teh informacij poostrila nadzor nad izvajanjem lova na Hrvaškem. Mejni carinski organi so v letu 2003 Agencijo Republike Slovenije za okolje obvestili o 6 primerih tihotapljenja, iz podatkov Carinske uprave Republike Slovenije pa je razvidno, da so cariniki na mejnih prehodih s Hrvaško obravnavali še dodatnih 5 primerov. Skupaj je bilo v letu 2003 odvzetih 1.921 osebkov 35 vrst ptic (tabela 17), za 338 osebkov pa strokovna vrstna opredelitev ni bila izvedena, zato so uvrščene v kategorijo »neznano« (graf 4).

Graf 4: Število zaseženih ptic v letu 2003 glede na njihovo uvrstitev v dodatke Bernske konvencije.

Tabela 18: Seznam vrst prosto živečih ptic in njihovo število, zaseženih v letu 2003.

LETO: 2003		
Vrsta		Število osebkov
Znanstveno ime	Domače ime	
<i>Alauda arvensis</i>	poljski škrjanec	355
<i>Alectoris chukar</i>	turška kotorna	1
<i>Anas crecca</i>	krehlja	6
<i>Anas penelope</i>	navadna žvižgavka	6
<i>Anas platyrhynchos</i>	raca mlakarica	28
<i>Anas querquedula</i>	reglja	2
<i>Anser anser</i>	siva gos	1
<i>Anthus trivialis</i>	drevesna cipa	757
<i>Bucephala clangula</i>	zvonec	10
<i>Carduelis carduelis</i>	lišček	2
<i>Colinus virginianus</i>	virginijska jerebica	7
<i>Columba palumbus</i>	golob grivar	12
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	187
<i>Emberiza citrinella</i>	rumeni strnad	1
<i>Fulica atra</i>	črna liska	7
<i>Gallinago gallinago</i>	kozica	1
<i>Hippolais icterina</i>	rumeni vrtnik	1
<i>Lanius collurio</i>	rjavi srakoper	1
<i>Motacilla alba</i>	bela pastirica	1
<i>Motacilla flava</i>	rumena pastirica	1
<i>Parus major</i>	velika sinica	2
<i>Passer domesticus</i>	domači vrabec	3
<i>Passer montanus</i>	poljski vrabec	1
<i>Perdix perdix</i>	jerebica	14
<i>Phasianus colchicus</i>	fazan	97
<i>Phylloscopus collybita</i>	vrnja listnica	2
<i>Streptopelia decaocto</i>	turška grlica	8
<i>Streptopelia turtur</i>	divja grlica	1
<i>Sturnus vulgaris</i>	škorec	3
<i>Turdus iliacus</i>	vinski drozg	1
<i>Turdus merula</i>	cikovt	12
<i>Turdus philomelos</i>	kos	14
<i>Turdus pilaris</i>	brinovka	36
<i>Turdus viscivorus</i>	carar	1
<i>Vanellus vanellus</i>	priba	1
neznano	neznano	338
Skupaj		1.921

➤ Kraj in datum odkritja: **OBREŽJE, 27. 1. 2003**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Brežice – Izpostava Obrežje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Hrvaška
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebnem avtomobilu
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	zaseg prikolice za prevoz psov
	uvedba postopka pri sodniku za carinske prekrške
Kazen	125 EUR mandatne kazni po ZON
	522 EUR globe
	104 EUR povprečnine na podlagi odločbe Sodnika za prekrške v Brežicah

Na mednarodni mejni prehod Obrežje je 27. 1. 2003 prispelo osebno vozilo s petimi italijanskimi državljani, ki so carinskemu uslužbencu predložili hrvaško veterinarsko spričevalo za 51 rac različnih vrst, ki so jih prevažali v prikolici za prevoz psov. Pri podrobnejšem pregledu vozila so cariniki v prirejenem dvojnem dnu prikolice odkrili še 55 mrtvih ptic, ki naj bi bile ulovljene v Molvah na Hrvaškem.

Strokovnjak Prirodoslovnega muzeja Slovenije je na osnovi fotografij, ki so jih posredovali cariniki, ugotovil, da so neprijavljene ptice pripadale 6 vrstam iz Dodatka III Bernske konvencije. Vse vrste so bile tudi zavarovane z domačo zakonodajo.

Mejna veterinarska inšpekcija je odredila uničenje zaseženih ptic.

Kršitelju je bila na podlagi 161. člena ZON naložena mandatna kazen v višini 125 EUR, sodnik za prekrške v Brežicah pa mu je naložil denarno kazen v višini 522 EUR ter 104 EUR povprečnine. Ne glede na to, da so bile v pošiljko vključene le vrste ptic iz Dodatka III Bernske konvencije, pa je bila kršena tudi določba 25. člena ZON, ki predpisuje dovoljenje za uvoz in tranzit osebkov vrst, zavarovanih na podlagi ratificiranih mednarodnih sporazumov.

Tabela 19: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Brežice - Izpostavi Obrežje dne 27. 1. 2003 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Anas platyrhynchos</i>	raca mlakarica	25	III	-
<i>Bucephala clangula</i>	zvonec	10	III	1A
<i>Fulica atra</i>	črna liska	7	III	1A
<i>Anas crecca</i>	krehlja	6	III	1A
<i>Anas penelope</i>	navadna žvižgavka	6	III	1A
<i>Anser anser</i>	siva gos	1	III	1A
Skupaj		55		

➤ Kraj in datum odkritja: **GRUŠKOVJE, 26. 3. 2003**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Maribor – Izpostava Gruškovje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Hrvaška
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v prikolici osebnega vozila (dvojno dno)
Ukrep	zavrnitev vstopa v Republiko Slovenijo
	predaja storilcev mejnim organom Republike Hrvaške
Kazen	100.000 kn (13.688 EUR) globe zaradi kršenja carinske zakonodaje
	10.000 kn (1.369 EUR) stroškov postopka zaradi kršenja carinske zakonodaje
	5.000 kn (684 EUR)– globe zaradi kršenja naravovarstvene zakonodaje
	6 mesecev pogojne zaporne kazni
	3 leta preizkusne dobe
	3 leta izгона iz ozemlja Hrvaške
	odvzem prikolice

26. 3. 2003 so cariniki na mednarodnem mejnem prehodu Gruškovje zadržali tri italijanske državljane, ki so se tja pripeljali z osebnim avtomobilom s prikolico. Cariniki so pri pregledu vozila ugotovili, da ima prikolica dvojno dno, v katerem so bile skrite mrtve ptice, ki naj bi bile uplenjene na Hrvaškem.

Strokovnjak Prirodoslovnega muzeja Slovenije je na podlagi fotografij ugotovil, da vse ptice pripadajo vrstam iz Dodatka III Bernske konvencije.

Slovenski cariniki so osumljence skupaj z blagom predali v postopek hrvaškim mejnim organom. Hrvaški ornitologi so ugotovili, da je pošiljka vsebovala 105 ptic 16 vrst (tabela 20).

Navedeni primer potrjuje, da je pri odkrivanju tovrstnih kršitev ter njihovem kaznovanju ključno sodelovanje pristojnih organov na meddržavni ravni. Kršitelj je bil na Hrvaškem kaznovan na podlagi carinske in naravovarstvene zakonodaje, v kazenskem postopku pa tudi na pogojno zaporno kazen z izgonom iz države za obdobje 3 let. Preostalima dvema kršiteljema je bil izrečen ukrep izгона iz države za 3 leta.

Tabela 20: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Maribor - Izpostavi Gruškovje dne 26. 3. 2003 (Vir: CURS, ARSO, Inspekcija zaščite prirode Ministarstva kulture Republike Hrvaške).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Turdus pilaris</i>	brinovka	36	III	1A
<i>Turdus philomelos</i>	cikovt	14	III	1A

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Turdus merula</i>	kos	12	III	1A
<i>Streptopelia decaocto</i>	turška grlica	8	III	1A
<i>Colinus virginianus</i>	virginijska jerebica	7	-	-
<i>Columba palumbus</i>	golob grivar	6	-	1A
<i>Perdix perdix</i>	poljska jerebica	6	III	1A
<i>Phasianus colchicus</i>	fazan	6	III	-
<i>Anas platyrhynchos</i>	raca mlakarica	2	III	-
<i>Anas querquedula</i>	reglja	2	III	1A
<i>Alectoris chukar</i>	turška kotorna	1	III	1B
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	1	III	1A
<i>Streptopelia turtur</i>	divja grlica	1	III	1A
<i>Turdus illiacus</i>	vinski drozg	1	III	1A
<i>Turdus viscivorus</i>	carar	1	III	1A
<i>Vanellus vanellus</i>	priba	1	III	1A
Skupaj		105		

Slika 26: Slovenski cariniki so osumljence skupaj z blagom predali v postopek hrvaškim mejnim organom.

➤ Kraj in datum odkritja: **SEČOVLJE, 21. 8. 2003**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Koper – Izpostava Sečovlje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora	ni podatka
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebnem avtomobilu
Ukrep	ni podatka
Kazen	ni podatka

Tabela 21: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Koper - Izpostavi Sečovlje dne 21. 8. 2003 (Vir: CURS).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	27	III	1A
<i>Columba palumbus</i>	golob grivar	5	-	1A
Skupaj		32		

Opomba: ARSO o primeru ni bila obveščena, zato strokovna določitev vrst zaseženih ptic ter ukrepi na podlagi naravovarstvenih predpisov niso bili izvedeni. Predstavljeni so razpoložljivi podatki o primeru, ki jih je ARSO naknadno pridobila s strani CURS ali iz drugih virov.

➤ Kraj in datum odkritja: **SEČOVLJE, 22. 8. 2003**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Koper – Izpostava Sečovlje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	ni podatka
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebnem avtomobilu
Ukrep	odvzem in uničenje osebkov
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
Kazen	ni podatka

Tabela 22: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Koper – Izpostavi Sečovlje dne 22. 8. 2003 (Vir: CURS).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	152	III	1A
Skupaj		152		

Opomba: ARSO o primeru ni bila obveščena, zato strokovna določitev vrst zaseženih ptic ter ukrepi na podlagi naravovarstvenih predpisov niso bili izvedeni. Predstavljeni so razpoložljivi podatki o primeru, ki jih je ARSO naknadno pridobila s strani CURS ali iz drugih virov.

➤ Kraj in datum odkritja: **DRAGONJA, 31. 8. 2003**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Koper – Izpostava Dragonja
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	ni podatka
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebni avtomobilu (pod sedeži)
Ukrep	odvzem osebkov
	komisijsko uničenje
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
Kazen	ni podatka

Tabela 23: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Koper - Izpostavi Dragonja dne 31. 8. 2003 (Vir: CURS).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
ni podatka	ni podatka	131	ni podatka	ni podatka
Skupaj		131		

Opomba: ARSO o primeru ni bila obveščena, zato strokovna določitev vrst zaseženih ptic ter ukrepi na podlagi naravovarstvenih predpisov niso bili izvedeni. Predstavljeni so razpoložljivi podatki o primeru, ki jih je ARSO naknadno pridobila s strani CURS ali iz drugih virov.

➤ Kraj in datum odkritja: **SREDIŠČE OB DRAVI, 4. 9. 2003**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Murska Sobota – Središče ob Dravi
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora	ni podatka
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	prijavljeno blago brez veterinarske dokumentacije
Ukrep	zaseg in odvzem ptic
Kazen	ni podatka

Tabela 24: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Murska Sobota - Izpostavi Središče ob Dravi dne 4. 9. 2003 (Vir: CURS).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	ni podatka	ni podatka	ni podatka
<i>Perdix perdix</i>	jerebica	ni podatka	ni podatka	ni podatka
Skupaj		207		

Opomba: ARSO o primeru ni bila obveščena, zato strokovna določitev vrst zaseženih ptic ter ukrepi na podlagi naravovarstvenih predpisov niso bili izvedeni. Predstavljeni so razpoložljivi podatki o primeru, ki jih je ARSO naknadno pridobila s strani CURS ali iz drugih virov.

➤ Kraj in datum odkritja: **OBREŽJE, 16. 9. 2003**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Brežice – Izpostava Obrežje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora	Hrvaška
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebnem vozilu – avtomob
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	zaseg avtodoma
	odvzem orožja in naprav za privabljanje ptic
	kazenska ovadba
	50.000 EUR plačilo varščine
Kazen	pogojna zaporna kazen 12 mesecev
	3 leta preizkusne dobe
	18.778 EUR izrečene stranske denarne kazni
	3 leta izgona iz ozemlja RS
	stroški kazenskega postopka na podlagi sodbe Okrajnega sodišča v Brežicah

Na mednarodni mejni prehod Obrežje so se pripeljali trije italijanski državljani, pri katerih so cariniki ter uslužbenci kriminalistične policije na podvozu avtodoma v dveh prirejenih prostorih odkrili skrito pošiljko mrtvih ptic. V prirejenem prostoru so našli tudi neprijavljeno orožje in naprave za privabljanje ptic (20 naprav za oponašanje oglašanja in 31 avdio kaset z zapisi ptičjih glasov).

Strokovnjak Prirodoslovnega muzeja Slovenije je na podlagi ogleda zasežene pošiljke ugotovil, da je šlo za 775 ptic 12 vrst (tabela 25).

Mejna veterinarska inšpekcija je odredila uničenje odvzetih ptic.

Po 48-urnem pridržanju vseh treh osumljencev je Okrajno sodišče v Brežicah zoper enega izmed njih podalo obtožni predlog. Osumljenec je bil izpuščen po plačilu varščine 50.000 EUR. Sodišče je osumljenca spoznalo za krivega kaznivega dejanja iz 222. člena KZ ter mu izreklo pogojno zaporno kazen 1 leta s preizkusno dobo 3 let ter stransko denarno kazen v višini 18.778 EUR in izgon iz države za obdobje 3 let.

Tabela 25: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Brežice - Izpostavi Obrežje dne 16. 9. 2003 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Anthus trivialis</i>	drevesna cipa	757	II	1A
<i>Passer domesticus</i>	domači vrabec	3	-	1A
<i>Sturnus vulgaris</i>	škorec	3	-	1A

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Carduelis carduelis</i>	lišček	2	II	1A
<i>Parus major</i>	velika sinica	2	II	1A
<i>Phylloscopus collybita</i>	vrnja listnica	2	II	1A
<i>Emberiza citrinella</i>	rumeni strnad	1	II	1A
<i>Hippolais icterina</i>	rumeni vrtnik	1	II	1A
<i>Lanius collurio</i>	rjavi srakoper	1	II	1A
<i>Motacilla alba</i>	bela pastirica	1	II	1A
<i>Motacilla flava</i>	rumena pastirica	1	II	1A
<i>Passer montanus</i>	poljski vrabec	1	III	1A
Skupaj		775		

Sliki 27: Ptice so bile skrite v prirejenih prostorih na podvozju avtodoma.

Slika 28: Strokovnjak Prirodoslovnega muzeja Slovenije je ugotovil, da zasežena pošiljka vsebuje 775 ptic 12 vrst.

Slika 29: Za privabljanje ptic lovci uporabljajo naprave za oponašanje oglašanja in posnetke ptičjih glasov.

➤ Kraj in datum odkritja: **OBREŽJE, 11. 10. 2003**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Brežice – Izpostava Obrežje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Romunija
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	pošiljka v osebnem vozilu (hladilna torba)
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
Kazen	postopek ustavljen zaradi odsotnosti osumljenцев

Cariniki so v osebni avtomobilu, v katerem sta se na mejni prehod Obrežje dne 11. 10. 2003 pripeljala dva italijanska državljana, odkrili hladilni torbi, polni mrtvih ptic. Vse ptice so bile že očiščene, brez perja in nog. Glede na veterinarsko dokumentacijo, ki sta jo storilca predložila carinski službi, naj bi bile ptice ulovljene v Romuniji.

Zaradi pomanjkanja pomembnih določevalnih znakov (perje, noge) je bilo določanje vrst oteženo. Kljub temu so strokovnjaki Prirodoslovnega muzeja Slovenije ugotovili, da je šlo za poljske škrjanec (*Alauda arvensis*) (tabela 26).

Zasežene ptice so bile kršiteljema odvzete, pristojna mejna veterinarska inšpekcija pa je odredila njihovo uničenje.

Postopek zaradi carinskega prekrška neprijave blaga je bil zaradi odsotnosti kršitelja ustavljen.

Tabela 26: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Brežice - Izpostavi Obrežje dne 11. 10. 2003 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Alauda arvensis</i>	poljski škrjanec	150	III	1A
Skupaj		150		

Slika 30: Brez nekaterih pomembnih znakov (perje, noge) je določanje vrst oteženo.

► Kraj in datum odkritja: **OBREŽJE, 11. 10. 2003**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Brežice – Izpostava Obrežje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Romunija
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	pošiljka v osebni vozilu (potovalna torba)
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
Kazen	postopek ustavljen zaradi odsotnosti osumljencev

Uslužbenci Enote za zatiranje tihotapstva so na zadnjem sedežu osebnega avtomobila odkrili torbo, ki je vsebovala delno očiščene mrtve ptice brez perja in nog. Kršitelji so za vse ptice v pošiljki predložili romunsko veterinarsko potrdilo.

Strokovnjak Prirodoslovnega muzeja Slovenije je ugotovil, da pošiljka vsebuje izključno osebke poljskega škrjanca (*Alauda arvensis*) (tabela 27).

Za odvzete ptice je pristojna mejna veterinarska inšpekcija odredila uničenje, postopek zaradi carinskega prekrška neprijave blaga pa je bil zaradi odsotnosti kršitelja ustavljen.

Tabela 27: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Brežice - Izpostavi Obrežje dne 11. 10. 2003 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Alauda arvensis</i>	poljski škrjanec	205	III	1A
Skupaj		205		

Slika 31: Za pošiljko poljskih škrjancev iz Romunije je veterinarska služba odredila uničenje.

➤ Kraj in datum odkritja: **OBREŽJE, 21. 10. 2003**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Brežice – Izpostava Obrežje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Hrvaška
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebnem vozilu (prostor za rezervno kolo)
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	zaseg prikolice za prevoz psov
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
Kazen	125 EUR globe

Cariniki na mednarodnem mejnem prehodu Obrežje so dne 21. 10. 2003 v osebnem avtomobilu italijanskega državljana v prostoru za rezervno kolo odkrili 52 mrtvih ptic, za katere je osumljenec sicer predložil potrdilo, iz katerega je bilo razvidno, da so bile živali ulovljene na Hrvaškem v bližini Čakovca, veterinarska dokumentacija pa ni bila predložena.

Strokovnjak Prirodoslovnega muzeja Slovenije je potrdil, da je šlo za 52 osebkov dveh vrst (tabela 28).

Kršitelju je bilo zaradi carinskega prekrška neprijave blaga naloženo plačilo globe 125 EUR, zasežena prikolica pa je bila italijanskemu državljanu vrnjena.

Tabela 28: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Brežice - Izpostavi Obrežje dne 21. 10. 2003 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	4	III	1A
<i>Phasianus colchicus</i>	fazan	48	III	-
Skupaj		52		

➤ Kraj in datum odkritja: **OBREŽJE, 15. 11. 2003**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Brežice – Izpostava Obrežje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Romunija
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	pošiljka v prikolici osebnega vozila (hladilna skrinja)
Ukrep	odvzem in uničenje osebkov
	zaseg prikolice za prevoz psov
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
Kazen	postopek ustavljen zaradi odsotnosti osumljenca

Dne 15. 11. 2003 sta pozornost carinskih uslužbencev pritegnili dve osebni vozili s prikolicama za pse, ki sta prispeli na mednarodni mejni prehod Obrežje. V vozilih je bilo sedem italijanskih državljanov. Ob pregledu obeh vozil so cariniki v hladilni skrinji v eni izmed prikolic za prevoz psov odkrili 57 mrtvih ptic, ki jih kršitelji niso prijavili.

Iz naknadno predloženega veterinarskega potrdila je bilo razvidno, da so bile ptice ulovljene v Romuniji, vendar se število osebkov na dokumentu ni ujemalo z dejanskim stanjem.

Po opravljeni strokovni determinaciji zaseženih ptic se je izkazalo, da vse vrste razen goloba grivarja (*Columba palumbus*) pripadajo vrstam iz Dodatka III Bernske konvencije (tabela 29).

Cariniki so ptice in prikolico za prevoz psov zasegli, italijanskim državljanom pa so dovolili vstop v Republiko Slovenijo. Zaradi neprijave blaga je bil zoper italijanskega državljana, na katerega se je glasilo romunsko veterinarsko potrdilo, uveden postopek zaradi carinskega prekrška, ki pa je bil zaradi njegove nedosegljivosti ustavljen.

Tabela 29: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Brežice - Izpostavi Obrežje dne 15. 11. 2003 (Vir: CURS, ARSO).

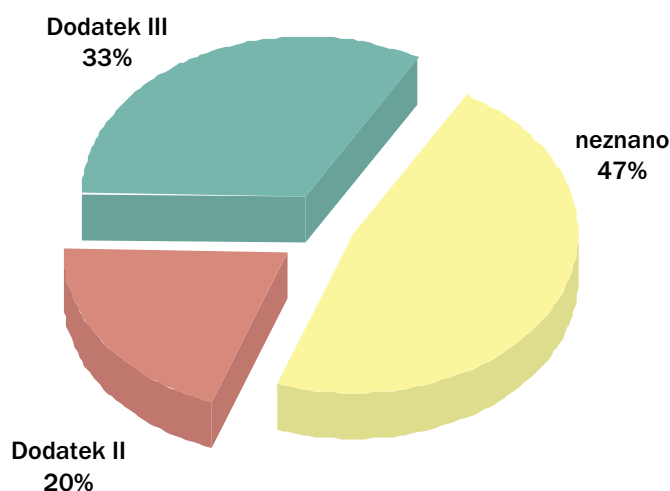
VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Phasianus colchicus</i>	fazan	43	III	–
<i>Perdix perdix</i>	jerebica	8	III	1A
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	3	III	1A
<i>Anas platyrhynchos</i>	raca mlakarica	1	III	–
<i>Columba palumbus</i>	golob grivar	1	–	1A
<i>Gallinago gallinago</i>	kozica	1	III	1A
Skupaj		57		

4.3. Primeri tihotapljenja prosto živečih ptic v letu 2004

S prvim majem 2004 je v Republiki Sloveniji začela veljati zakonodaja Evropske Unije. Predpisi Unije veljajo neposredno (uredbe) ali pa je njihovo izvajanje zagotovljeno z domačimi predpisi (direktive).

V letu 2004 je bila Agencija Republike Slovenije za okolje obveščena o 3 primerih poskusov tihotapljenja mrtvih ptic. Po podatkih Carinske uprave Republike Slovenije pa so cariniki obravnavali še dva tovrstna primera. Skupaj je bilo v letu 2004 zaseženih 767 mrtvih ptic, ki so pripadale 26 vrstam (tabela 30 in graf 5).

Graf 5: Število zaseženih ptic v letu 2004 glede na njihovo uvrstitev v dodatke Bernske konvencije.

Slika 32: Zaradi velikih dobičkov tihotapci tvegajo in preko meje prenašajo skrite mrtve ptice.

Tabela 30: Seznam vrst prosto živečih ptic in njihovo število, zaseženih v letu 2004.

LETO: 2004		
Vrsta		Število osebkov
Znanstveno ime	Domače ime	
<i>Alauda arvensis</i>	poljski škrjanec	18
<i>Bombycilla garrulus</i>	pegam	1
<i>Carduelis cannabina</i>	repnik	5
<i>Carduelis carduelis</i>	lišček	14
<i>Columba palumbus</i>	golob grivar	1
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	92
<i>Dendrocopos major</i>	veliki detel	1
<i>Emberiza citrinella</i>	rumeni strnad	16
<i>Fringilla coelebs</i>	ščinkavec	25
<i>Fringilla montifringilla</i>	pinoža	1
<i>Galerida cristata</i>	čopasti škrjanec	13
<i>Melanocorypha calandra</i>	laški škrjanec	1
<i>Miliaria calandra</i>	veliki strnad	1
<i>Parus coeruleus</i>	plavček	10
<i>Parus major</i>	velika sinica	100
<i>Passer domesticus</i>	domači vrabec	179
<i>Passer montanus</i>	poljski vrabec	51
<i>Perdix perdix</i>	poljska jerebica	4
<i>Phasianus colchicus</i>	fazan	21
<i>Picus canus</i>	siva žolna	1
<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	kalin	22
<i>Scolopax rusticola</i>	sloka	3
<i>Sitta europaea</i>	brglez	1
<i>Sturnus vulgaris</i>	škorec	26
<i>Turdus pilaris</i>	brinovka	1
<i>Turdus viscivorus</i>	carar	2
neznano	neznano	157
Skupaj		767

➤ Kraj in datum odkritja: **OBREŽJE, 11. 11. 2004**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Brežice – Izpostava Obrežje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Srbija
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebnem vozilu (prostor za rezervno kolo, pod zadnjimi sedeži)
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
Kazen	125 EUR mandatne kazni po ZON in ZICPES

Dne 11. 11. 2004 so uslužbenci Enote za zatiranje tihotapstva na mednarodnem mejnem prehodu Obrežje v osebnem vozilu italijanskega državljana v prostoru za rezervno pnevmatiko ter pod zadnjim sedežem odkrili 33 mrtvih ptic. Po navedbi osumljenca naj bi mu ptice podaril znanec iz Srbije.

Agencija Republike Slovenije za okolje je na podlagi strokovnega mnenja Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave potrdila, da so vse zasežene ptice pripadale vrstam iz Dodatka III Bernske konvencije (tabela 31).

Cariniki so ptice odvzeli, kršitelju pa na podlagi 7. odstavka 161. člena ZON in 94. člena *Zakona o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti* (ZICPES) naložili plačilo mandatne kazni v višini 125 EUR.

Tabela 31: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Brežice - Izpostavi Obrežje dne 11. 11. 2004 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Phasianus colchicus</i>	fazan	21	III	-
<i>Perdix perdix</i>	poljska jerebica	4	III	1A
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	3	III	1A
<i>Scolopax rusticola</i>	sloka	3	III	1A
<i>Columba palumbus</i>	golob grivar	1	-	1A
<i>Turdus pilaris</i>	brinovka	1	III	1A
Skupaj		33		

Slika 33: Med najdenimi mrtvimi pticami so bili tudi poljska jerebica, golob grivar in sloka.

➤ Kraj in datum odkritja: **STAROD, 15. 11. 2004**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Sežana – Izpostava Starod
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	ni podatka
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebni avtomobilu (pod sedeži)
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
Kazen	ni podatka

Tabela 32: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Sežana - Izpostavi Starod dne 15. 11. 2004 (Vir: CURS).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
ni podatka	ni podatka	112	ni podatka	ni podatka
Skupaj		112		

➤ Kraj in datum odkritja: **STAROD, 1. 12. 2004**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Sežana – Izpostava Starod
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora	ni podatka
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebni avtomobilu (osebna prtljaga v prtljažniku)
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
Kazen	ni podatka

Tabela 33: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Sežana - Izpostavi Starod dne 1. 12. 2004 (Vir: CURS).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
ni podatka	ni podatka	45	ni podatka	ni podatka
Skupaj		45		

Opomba: ARSO o primerih z dne 11. 11. 2004 in 1. 12. 2004 ni bila obveščena v skladu z 2. odstavkom 38. člena Uredbe o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, št. 52/04). Zaradi tega strokovna določitev vrst zaseženih ptic ter ukrepi na podlagi naravovarstvenih predpisov niso bili izvedeni. Predstavljeni so razpoložljivi podatki o primerih, ki jih je ARSO naknadno pridobila s strani CURS ali iz drugih virov.

➤ Kraj in datum odkritja: **OBREŽJE, 20. 12. 2004**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Brežice – Izpostava Obrežje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Romunija
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebnem vozilu (pod zadnjim sedežem)
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
Kazen	ni podatka

Dne 20. 12. 2004 so uslužbenci Enote za zatiranje tihotapstva na mednarodnem mejnem prehodu Obrežje v osebnem vozilu italijanskega državljana odkrili 147 mrtvih ptic. Po navedbi kršitelja so bile ptice ulovljene v Romuniji.

Na podlagi ogleda zaseženih ptic je strokovnjak Prirodoslovnega muzeja Slovenije ugotovil, da pripadajo 5 vrstam iz Dodatka III Bernske konvencije (tabela 34).

Tabela 34: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Brežice - Izpostavi Obrežje dne 20. 12. 2004 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	89	III	1A
<i>Sturnus vulgaris</i>	škorec	26	-	1A
<i>Alauda arvensis</i>	poljski škrjanec	18	III	1A
<i>Galerida cristata</i>	čopasti škrjanec	13	III	1A
<i>Melanocorypha calandra</i>	laški škrjanec	1	II	1A
Skupaj		147		

Sliki 34: Storilci so v osebnem vozilu pod zadnjimi sedeži skrivali skupaj 147 mrtvih ptic, ki so pripadale 5 vrstam.

➤ Kraj in datum odkritja: **OBREŽJE, 20. 12. 2004**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Brežice – Izpostava Obrežje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Romunija
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebni vozilu (pod zadnjim sedežem)
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	kazenska ovadba
Kazen	ni podatka

Dne 20. 12. 2004 so uslužbenci Enote za zatiranje tihotapstva na mednarodnem mejnem prehodu Obrežje pri podrobnejšem pregledu osebnega avtomobila italijanskega državljana pod zadnjim sedežem odkrili 430 mrtvih ptic ter naprave za privabljanje ptic.

Strokovnjaki Prirodoslovnega muzeja Slovenije so določili, da je 9 vrst ptic v pošiljki pripadalo strogo zavarovanim vrstam iz Dodatka II Bernske konvencije (tabela 35).

Tabela 35: Vste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Brežice - Izpostavi Obrežje dne 20. 12. 2004 (Vir: CURS, ARSO).

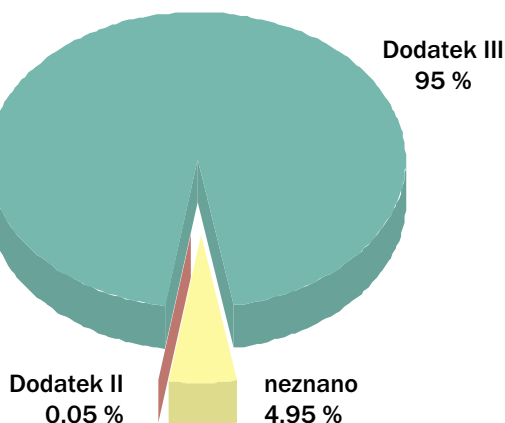
VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Passer domesticus</i>	domači vrabec	179	-	1A
<i>Parus major</i>	velika sinica	100	II	1A
<i>Passer montanus</i>	poljski vrabec	51	III	1A
<i>Fringilla coelebs</i>	ščinkavec	25	III	1A
<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	kalin	22	III	1A
<i>Emberiza citrinella</i>	rumeni strnad	16	II	1A
<i>Carduelis carduelis</i>	lišček	14	II	1A
<i>Parus coeruleus</i>	plavček	10	II	1A
<i>Carduelis cannabina</i>	repnik	5	II	1A
<i>Turdus viscivorus</i>	carar	2	III	1A
<i>Bombycilla garrulus</i>	pegam	1	II	1A
<i>Dendrocopos major</i>	veliki detel	1	II	1A
<i>Fringilla montifringilla</i>	pinoža	1	III	1A
<i>Miliaria calandra</i>	veliki strnad	1	III	1A
<i>Picus canus</i>	siva žolna	1	II	1A
<i>Sitta europaea</i>	brglez	1	II	1A
Skupaj		430		

4.4. Primeri tihotapljenja prosto živečih ptic v letu 2005

Agencija Republike Slovenije za okolje je bila v letu 2005 obveščena o treh odkritjih poskusov tihotapljenja mrtvih ptic. Carinska uprava Republike Slovenije pa je v tem letu obravnavala dvanajst tovrstnih primerov. Zaseženih je bilo 4.021 mrtvih ptic, ki so pripadale 5 vrstam (tabela 36). Prevladovala so vrste iz Dodatka III Bernske konvencije, predvsem prepelice (*Coturnix coturnix*) in sloke (*Scolopax rusticola*).

Graf 6: Število zaseženih ptic v letu 2005 glede na njihovo uvrstitev v dodatke Bernske konvencije.

Tabela 36: Vrste prosto živečih ptic in njihovo število, zaseženih v letu 2005.

LETO: 2005		
Vrsta		Število osebkov
Znanstveno ime	Domače ime	
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	3.015
<i>Crex crex</i>	kosec	2
<i>Perdix perdix</i>	jrebica	1
<i>Scolopax rusticola</i>	sloka	790
<i>Streptopelia turtur</i>	divja grlica	1
neznano	neznano	212
Skupaj		4.021

➤ Kraj in datum odkritja: **SEČOVLJE, 5. 1. 2005**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Koper – Izpostava Sečovlje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	ni podatka
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	pošiljka v osebni avtomobilu (prtljažni prostor)
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
Kazen	ni podatka

Tabela 37: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Koper - Izpostavi Sečovlje dne 5. 1. 2005 (Vir: CURS).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Scolopax rusticola</i>	sloka	ni podatka	III	1A
<i>Phasianus colchicus</i>	fazan	ni podatka	III	-
Skupaj		26		

➤ Kraj in datum odkritja: **JELŠANE, 6. 1. 2005**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Sežana – Izpostava Jelšane
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora	Hrvaška
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebni avtomobilu (armaturna plošča)
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
Kazen	ni podatka

Tabela 38: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Sežana - Izpostavi Jelšane dne 6. 1. 2005 (Vir: CURS).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Scolopax rusticola</i>	sloka	1	III	1A
<i>Perdix perdix</i>	jerebica	1	III	1A
Skupaj		2		

Opomba: ARSO o primerih z dne 5. 1. 2005 in 6. 1. 2005 ni bila obveščena v skladu z 2. odstavkom 38. člena Uredbe o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, št. 52/04). Zaradi tega strokovna določitev vrst zaseženih ptic ter ukrepi na podlagi naravovarstvenih predpisov niso bili izvedeni. Predstavljeni so razpoložljivi podatki o primerih, ki jih je ARSO naknadno pridobila s strani CURS ali iz drugih virov.

➤ Kraj in datum odkritja: **JELŠANE, 17. 1. 2005**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Sežana – Izpostava Jelšane
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	ni podatka
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v tovornem avtomobilu (prirejen prostor)
Ukrep	ni podatka
Kazen	ni podatka

Tabela 39: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Sežana - Izpostavi Jelšane dne 17. 1. 2005 (Vir: CURS).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
ni podatka	ni podatka	2	ni podatka	ni podatka
Skupaj		2		

➤ Kraj in datum odkritja: **DRAGONJA, 21. 1. 2005**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Koper – Izpostava Dragonja
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	ni podatka
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	pošiljka v osebnem avtomobilu (pod sedeži)
Ukrep	ni podatka
Kazen	ni podatka

Tabela 40: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Koper - Izpostavi Dragonja dne 21. 1. 2005 (Vir: CURS).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Scolopax rusticola</i>	sloka	ni podatka	III	1A
<i>Phasianus colchicus</i>	fazan	ni podatka	III	-
Skupaj		6		

Opomba: ARSO o primerih z dne 17. 1. 2005 in 21. 1. 2005 ni bila obveščena v skladu z 2. odstavkom 38. člena Uredbe o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, št. 52/04). Zaradi tega strokovna določitev vrst zaseženih ptic ter ukrepi na podlagi naravovarstvenih predpisov niso bili izvedeni. Predstavljeni so razpoložljivi podatki o primerih, ki jih je ARSO naknadno pridobila s strani CURS ali iz drugih virov.

➤ Kraj in datum odkritja: **STAROD, 14. 2. 2005**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Sežana – Izpostava Starod
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Črna gora
Država kršitelja	Črna gora
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v tovornem vozilu (dvojno dno)
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
	kazenska ovadba
Kazen	v postopku

Dne 14. 2. 2005 so cariniki izpostave Starod v dvojnem dnu tovornega vozila, ki ga je upravljal črnogorski državljan, odkrili 166 kg oziroma 763 mrtvih ptic (tabela 41). Pošiljka je bila namenjena v Italijo.

Mejna veterinarska inšpekcija je odredila uničenje odvzetih ptic, zoper osumljenca pa je bila podana kazenska ovadba, ki je trenutno še v postopku.

Tabela 41: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Sežana - Izpostavi Starod dne 14. 2. 2005 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Scolopax rusticola</i>	sloka	763	III	1A
Skupaj		763		

Slike 35: Ptice so bile skrite v prirejenem prostoru (dvojno dno) tovornega vozila. Odkritih je bilo 166 kg (763) mrtvih ptic.

➤ Kraj in datum odkritja: **SEČOVLJE, 17. 2. 2005**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Koper – Izpostava Sečovlje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	ni podatka
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	pošiljka v osebni avtomobilu (pod sedeži)
Ukrep	ni podatka
Kazen	ni podatka

Tabela 42: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Koper - Izpostavi Sečovlje dne 17. 2. 2005 (Vir: CURS).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Scolopax rusticola</i>	sloka	23	III	1A
Skupaj		23		

➤ Kraj in datum odkritja: **DRAGONJA, 19. 2. 2005**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Koper – Izpostava Dragonja
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Hrvaška
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	pošiljka v osebni avtomobilu (osebna prtljaga)
Ukrep	odvzem in uničenje osebkov
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
Kazen	ni podatka

Tabela 43: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Koper - Izpostavi Dragonja dne 19. 2. 2005 (Vir: CURS).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Scolopax rusticola</i>	sloka	ni podatka	III	1A
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	ni podatka	III	1A
<i>Colinus virginianus</i>	virginijska jerebica	ni podatka	-	-
Skupaj		37		

Opomba: ARSO o primerih z dne 17. 2. 2005 in 19. 2. 2005 ni bila obveščena v skladu z 2. odstavkom 38. člena Uredbe o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, št. 52/04). Zaradi tega strokovna določitev vrst zaseženih ptic ter ukrepi na podlagi naravovarstvenih predpisov niso bili izvedeni. Predstavljeni so razpoložljivi podatki o primerih, ki jih je ARSO naknadno pridobila s strani CURS ali iz drugih virov.

➤ Kraj in datum odkritja: **SEČOVLJE, 4. 3. 2005**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Koper – Izpostava Sečovlje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	ni podatka
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	pošiljka v osebnem avtomobilu (med prtljago)
Ukrep	odvzem in uničenje osebkov
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
Kazen	ni podatka

Tabela 44: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Koper - Izpostavi Sečovlje dne 4. 3. 2005 (Vir: CURS).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Scolopax rusticola</i>	sloka	ni podatka	III	1A
<i>Phasianus colchicus</i>	fazan	ni podatka	III	-
<i>Anas</i> spp.	race	ni podatka	ni podatka	ni podatka
Skupaj		141		

➤ Kraj in datum odkritja: **OBREŽJE, 11. 8. 2005**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Brežice – Izpostava Obrežje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	ni podatka
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebnem avtomobilu (za sedeži)
Ukrep	ni podatka
Kazen	ni podatka

Tabela 45: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Brežice - Izpostavi Obrežje dne 11. 8. 2005 (Vir: CURS).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	82	III	1A
SKUPAJ		82		

Opomba: ARSO o primerih z dne 4. 3. 2005 in 11. 8. 2005 ni bila obveščena v skladu z 2. odstavkom 38. člena Uredbe o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, št. 52/04). Zaradi tega strokovna določitev vrst zaseženih ptic ter ukrepi na podlagi naravovarstvenih predpisov niso bili izvedeni. Predstavljeni so razpoložljivi podatki o primerih, ki jih je ARSO naknadno pridobila s strani CURS ali iz drugih virov.

➤ Kraj in datum odkritja: **DRAGONJA, 24. 8. 2005**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Koper – Izpostava Dragonja
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	ni podatka
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebnem avtomobilu (za sedeži)
Ukrep	ni podatka
Kazen	ni podatka

Tabela 46: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Koper - Izpostavi Dragonja dne 24. 8. 2005 (Vir: CURS).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	48	III	1A
Skupaj		48		

Opomba: ARSO o primeru ni bila obveščena v skladu z 2. odstavkom 38. člena Uredbe o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, št. 52/04). Zaradi tega strokovna določitev vrst zaseženih ptic ter ukrepi na podlagi naravovarstvenih predpisov niso bili izvedeni. Predstavljeni so razpoložljivi podatki o primeru, ki jih je ARSO naknadno pridobila s strani CURS ali iz drugih virov.

Slika 36: Prepelice so bile najdene skrite za sedeži v osebnem avtomobilu.

➤ Kraj in datum odkritja: **METLIKA, 13. 9. 2005**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Metlika – Izpostava Metlika
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Hrvaška
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebnem vozilu
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
Kazen	ni podatka

Dne 13. 9. 2005 so uslužbenci referata za zatiranje tihotapstva v osebnem vozilu italijanskega državljana na mejnem prehodu Metlika odkrili 100 mrtvih ptic, ki jih je vrstno določil strokovnjak Prirodoslovnega muzeja Slovenije (tabela 47).

Mejna veterinarska inšpekcija je odredila uničenje zaseženih ptic.

Tabela 47: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Metlika - Izpostavi Metlika dne 13. 9. 2005 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	99	III	1A
<i>Streptopelia turtur</i>	divja grlica	1	III	1A
Skupaj		100		

Slika 37: Prepelice so bile pogosto ciljna vrsta pri lovu, tudi v primeru, odkritem dne 13. 9. 2005 na mejnem prehodu Metlika.

➤ Kraj in datum odkritja: **OBREŽJE, 6. 12. 2005**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Brežice – Izpostava Obrežje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Bosna in Hercegovina
Država kršitelja	Bosna in Hercegovina
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v tovornem vozilu
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	kazenska ovadba
Kazen	v postopku

Pri kontroli tovornega vozila, ki je prevažalo drva iz Bosne in Hercegovine v Italijo, so cariniki Izpostave Obrežje dne 6. 12. 2005 pri pregledu blaga v sprednjem delu prikolice odkrili 20 torb z mrtvimi pticami. Po izjavi voznika naj bi bila pošiljka namenjena v Italijo. Večina ptic v pošiljki je bila očiščenih, brez perja, glav in nog ter zapakiranih v oštevilčene vrečke. Pri pregledu vsebine ene izmed torb so cariniki poleg ptic odkrili tudi seznam s podatki o številu zavitkov, številom ptic in imeni prejemnikov. Pri zaslišanju voznika so kriminalisti ugotovili, naj bi za prevoz pošiljke iz Bosne in Hercegovine (Bosanski Novi) do Italije (Trst) prejel plačilo 200 EUR.

Na podlagi ogleda zaseženih ptic je strokovnjak Prirodoslovnega muzeja Slovenije ugotovil, da je bilo v pošiljki 2.791 ptic, med katerimi sta bila tudi 2 kosca (*Crex crex*) (tabela 48).

Zaradi zavarovanja dokaznega gradiva so bile ptice začasno shranjene na mejnem prehodu Obrežje. Za voznika je kriminalistična policija odredila začasno zadržanje ter zoper njega podala kazensko ovadbo na podlagi 222. člena KZ. Zadeva je v postopku.

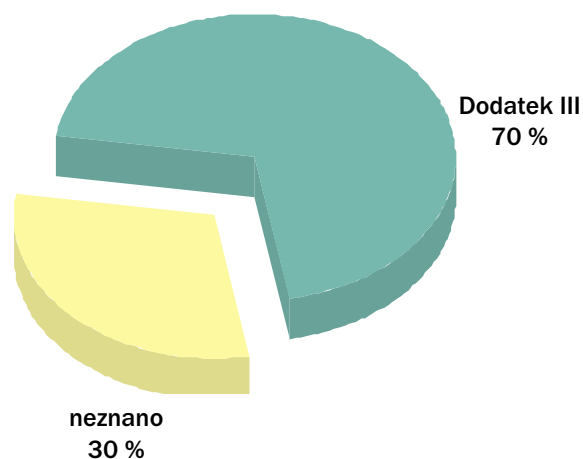
Tabela 48: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Brežice - Izpostavi Obrežje dne 6. 12. 2005 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	2.786	III	1A
<i>Scolopax rusticola</i>	sloka	3	III	1A
<i>Crex crex</i>	kosec	2	II	1A
Skupaj		2.791		

4.5. Primeri tihotapljenja prosto živečih ptic v letu 2006

V letu 2006 je Carinska uprava RS obravnavala 9 primerov poskusov tihotapljenja prosto živečih ptic v Republiko Slovenijo. V primerjavi s preteklimi leti je bilo zaseženih manj ptic, skupaj je bilo odkritih le 241 mrtvih ptic, ki so pripadale 4 vrstam (tabela 49). Vse vrste so navedene na Dodatku III Bernske konvencije, po številu pa so prevladovale sloke (*Scolopax rusticola*).

Graf 7: Število zaseženih ptic v letu 2006 glede na njihovo uvrstitev v dodatke Bernske konvencije.

Tabela 49: Seznam vrst prosto živečih ptic in njihovo število, zaseženih v letu 2006.

LETO: 2006		
Vrsta		Število osebkov
Znanstveno ime	Domače ime	
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	2
<i>Perdix perdix</i>	poljska jerebica	16
<i>Phasianus colchicus</i>	fazan	42
<i>Scolopax rusticola</i>	sloka	120
neznano	neznano	61
Skupaj		241

➤ Kraj in datum odkritja: **JELŠANE, 4. 4. 2006**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Sežana – Izpostava Jelšane
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Hrvaška
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebnem vozilu
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
Kazen	ni podatka

Dne 4. 4. 2006 so cariniki na mednarodnem mejnem prehodu Jelšane v osebnem avtomobilu italijanskega državljana odkrili 39 mrtvih ptic, ki so bile ulovljene na Hrvaškem. Na podlagi fotografij je strokovnjak Pridoslovnega muzeja Slovenije potrdil, da vsi zaseženi osebki pripadajo sloki (*Scolopax rusticola*) iz dodatka III Bernske konvencije.

Tabela 50: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Sežana - Izpostavi Jelšane dne 4. 4. 2006 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Scolopax rusticola</i>	sloka	39	III	1A
Skupaj		39		

Sliki 38: V prtljažnem prostoru so cariniki našli mrtve sloke, ki jih italijanski državljan ob prihodu na mejni prehod ni prijavil.

➤ Kraj in datum odkritja: **SEČOVLJE, 7. 10. 2006**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Koper – Izpostava Sečovlje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Hrvaška
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebnem vozilu
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	kazenska ovadba
Kazen	ni podatka

V osebnem avtomobilu, ki ga je upravljal italijanski državljan, so carinski uslužbenci na mednarodnem mejnem prehodu Sečovlje dne 7. 10. 2006 odkrili 13 kg mrtvih ptic, ki so bile ulovljene na Hrvaškem. Ptice so bile skrite pod sprednjimi sedeži osebnega avtomobila. Na podlagi posredovanih fotografij je strokovnjak Pridoslovnega muzeja Slovenije potrdil, da vsi zaseženi osebki pripadajo sloki (*Scolopax rusticola*) iz dodatka III Bernske konvencije.

Tabela 51: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Koper - Izpostavi Sečovlje dne 7. 10. 2006 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Scolopax rusticola</i>	sloka	34	III	1A
Skupaj		34*		

* Število ptic je ocenjeno na podlagi povprečne teže posamezne živali.

Slika 39: Kršitelj je mrtve ptice skrival v osebnem avtomobilu pod sprednji sedež.

➤ Kraj in datum odkritja: **DRAGONJA, 20. 10. 2006**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Koper – Izpostava Dragonja
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	ni podatka
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	ni podatka
Ukrep	ni podatka
Kazen	ni podatka

Tabela 52: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Koper - Izpostavi Dragonja dne 20. 10. 2006 (Vir: CURS).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
neznano	neznano	61	neznano	neznano
Skupaj		61		

➤ Kraj in datum odkritja: **SEČOVLJE, 22. 10. 2006**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Koper – Izpostava Sečovlje
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	ni podatka
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	ni podatka
Ukrep	ni podatka
Kazen	ni podatka

Tabela 53: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Koper - Izpostavi Sečovlje dne 22. 10. 2006 (Vir: CURS).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Phasianus colchicus</i>	fazan	17	III	-
<i>Perdix perdix</i>	poljska jerebica	16	III	1A
Skupaj		33		

Opomba: ARSO o primerih z dne 20. 10. 2006 in 22. 10. 2006 ni bila obveščena v skladu z 2. odstavkom 38. člena Uredbe o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, št. 52/04). Zaradi tega strokovna določitev vrst zaseženih ptic ter ukrepi na podlagi naravovarstvenih predpisov niso bili izvedeni. Predstavljeni so razpoložljivi podatki o primerih, ki jih je ARSO naknadno pridobila s strani CURS ali iz drugih virov.

➤ Kraj in datum odkritja: **DRAGONJA, 5. 11. 2006**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Koper – Izpostava Dragonja
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Hrvaška
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebnem vozilu
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
	uvedba kazenskega postopka
Kazen	ni podatka

Dne 5. 11. 2006 so cariniki na mejnem prehodu Dragonja pri italijanskem državljanu ob vstopu v državo odkrili 3 mrtve ptice, ki jih je kršitelj skrnil pod sedež osebnega vozila.

Agencija Republike Slovenije za okolje je na podlagi mnenja strokovnjaka Prirodoslovnega muzeja Slovenije potrdila, da mrtve ptice pripadajo prepelici (*Coturnix coturnix*) in fazanu (*Phasianus colchicus*), ki sta navedena na Dodatku III Bernske konvencije.

Zoper kršitelja je bil uveden postopek zaradi kršitve carinskih predpisov ter kazenski postopek.

Tabela 54: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Koper - Izpostavi Dragonja dne 5. 11. 2006 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	2	III	1A
<i>Phasianus colchicus</i>	fazan	1	III	-
Skupaj		3		

Sliki 40: Fazan in dve prepelici sta bili najdeni na mejnem prehodu Dragonja, v osebni avtomobilu skrite pod sprednjim sedežem.

➤ Kraj in datum odkritja: **DRAGONJA, 5. 11. 2006**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Koper – Izpostava Dragonja
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Hrvaška
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebnem vozilu
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
Kazen	ni podatka

Cariniki na mejnem prehodu Dragonja so v osebnem vozilu italijanskega državljana odkrili 26 zamrznjenih mrtvih ptic v skupni teži 10 kg. Ptice so bile skrite v prtljažnem prostoru v dvojnih stenah aluminijaste kletke za prevoz psov.

Po pregledu posredovanih fotografij je strokovnjak Prirodoslovnega muzeja Slovenije ugotovil, da vseh 26 ptic pripada sloki (*Scolopax rusticola*) iz Dodatka III Bernske konvencije.

Zoper kršitelja je bil uveden postopek zaradi kršitve carinskih predpisov.

Tabela 55: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Koper - Izpostavi Dragonja dne 5. 11. 2006 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Scolopax rusticola</i>	sloka	26	III	1A
Skupaj		26		

Sliki 41: Kletke za prevoz psov so bile prirejene v skrivališča, v dvojnih stenah so cariniki našli mrtve sloke.

➤ Kraj in datum odkritja: **DRAGONJA, 5. 11. 2006**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Koper – Izpostava Dragonja
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Hrvaška
Država kršitelja	Nemčija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebnem vozilu
Ukrep	odvzem in uničenje ptic
	uvedba postopka zaradi carinskega prekrška
Kazen	ni podatka

V tretjem primeru dne 5. 11. 2006 je bilo na mejnem prehodu Dragonja odkrito 5 osebkov mrtvih ptic, ki jih je nemški državlján skril v osebni vozilu za naslonjalom zadnjega sedeža.

Strokovnjak Prirodoslovnega muzeja Slovenije je po pregledu fotografij potrdil, da vseh 5 ptic pripada sloki (*Scolopax rusticola*) iz Dodatka III Bernske konvencije.

Zoper kršitelja je bil uveden postopek zaradi kršitve carinskih predpisov.

Tabela 56: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Koper - Izpostavi Dragonja dne 5. 11. 2006 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Scolopax rusticola</i>	sloka	5	III	1A
Skupaj		5		

Sliki 42: Za naslonjalom zadnjega sedeža so cariniki v osebni avtomobilu odkrili zavitek, v katerem so bile mrtve sloke.

➤ Kraj in datum odkritja: **SOČERGA, 17. 11. 2006**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Koper – Izpostava Sočerga
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	Hrvaška
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	skrita pošiljka v osebnem vozilu
Ukrep	odvzem in uničenje osebkov
Kazen	ni podatka

Dne 17. 11. 2006 so cariniki na mejnem prehodu Sočerga pri pregledu terenskega vozila italijanskega državljana v skritem prostoru odkrili 16 mrtvih ptic.

Agencija Republike Slovenije za okolje je na podlagi mnenja strokovnjaka Prirodoslovnega muzeja Slovenije potrdila, da vse mrtve ptice pripadajo sloki (*Scolopax rusticola*), ki je navedena na Dodatku III Bernske konvencije.

Tabela 57: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Koper - Izpostavi Sočerga dne 17. 11. 2006 (Vir: CURS, ARSO).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Scolopax rusticola</i>	sloka	16	III	1A
Skupaj		16		

Sliki 43: Sloke so bile najdene skrite v prirejenem prostoru tudi pri pregledu terenskega vozila na mejnem prehodu Sočerga.

➤ Kraj in datum odkritja: **ZAVRČ, 10. 12. 2006**

Carinski urad / Izpostava	Carinski urad Maribor – Izpostava Zavrč
Država (ponovnega) izvoza	Hrvaška
Država izvora ptic	ni podatka
Država kršitelja	Italija
Način tihotapljenja	ni podatka
Ukrep	ni podatka
Kazen	ni podatka

Tabela 58: Vrste ptic in število zaseženih osebkov na Carinskem uradu Maribor - Izpostavi Zavrč dne 10. 12. 2006 (Vir: CURS).

VRSTA		Število osebkov	Varstveni status kot podlaga za ukrepanje	
Znanstveno ime	Domače ime		Dodatek Bernske konvencije	Priloga Uredbe o zav. žival. vrstah
<i>Phasianus colchicus</i>	fazan	24*	III	1A
Skupaj		24*		

* Število ptic je ocenjeno ob upoštevanju povprečne teže posamezne živali.

Opomba: ARSO o primeru zasega fazanov v skupni količini 36,5 kg ni bila obveščena v skladu z 2. odstavkom 38. člena Uredbe o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, št. 52/04). Zaradi tega strokovna določitev vrst zaseženih ptic ter ukrepi na podlagi naravovarstvenih predpisov niso bili izvedeni. Predstavljeni so razpoložljivi podatki o primeru, ki jih je ARSO naknadno pridobila s strani CURS ali iz drugih virov.

Sliki 44: Cariniki so ptice našli skrite med drugimi predmeti v prikolici za prevoz psov.

5

Zaključek

Z ukrepanjem zoper osumljene tihotapljenja ptic se je v Republiki Sloveniji začela izvajati kazenska zakonodaja v delu, ki ureja uvoz in izvoz zavarovanih živalskih in rastlinskih vrst v nasprotju z mednarodnim pravom. V primerih, ki jih je obravnavalo sodišče, je bila pravna podlaga za uvedbo kazenskega postopka 222. člen *Kazenskega zakonika Republike Slovenije*, pri čemer je bila kot mednarodno pravo uporabljena Bernska konvencija.

Leta 2002 je Agencija Republike Slovenije za okolje pričela z usposabljanjem organov, pristojnih za uveljavljanje določb *Zakona o ohranjanju narave in Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami* (CITES) ter na njuni podlagi sprejetih predpisov. Do danes se je tovrstnih usposabljanj udeležilo več kot 200 carinikov, kriminalistov ter veterinarskih in okoljskih inšpektorjev. Na vsakoletnih seminarjih se udeleženci podrobneje seznanijo z naravovarstveno zakonodajo ter ravnanji v primeru odkritja kršitev. Poleg tega se udeleženci spoznajo z zakonodajo različnih sektorjev in seznanijo z najpogostejšimi rastlinskimi in živalskimi vrstami ter njihovimi deli in izdelki iz njih v mednarodni trgovini ter nevarnostih in zaščitnih ukrepih pri pregledu pošiljk živih živali.

Prvi primeri tihotapljenja mrtvih prosto živečih vrst ptic so bili odkriti jeseni leta 2002, kršitve pa so bile nato ugotovljene vsako leto, kar kaže na to, da je tihotapljenje verjetno potekalo že daljši čas. K uspešnemu odkrivanju tovrstnih primerov je nedvomno pripomoglo izobraževanje carinskih uslužbencev. Po letu 2002 je število odkritih primerov tihotapljenja mrtvih ptic pričelo upadati. Zmanjševati se je začelo tudi število primerov, pri katerih so bile odkrite zelo velike količine ptic strogo zavarovanih vrst.

Za uspešno odkrivanje storilcev, zbiranje in zavarovanje dokazov ter hitro obravnavo na sodišču je odločilnega pomena sodelovanje in obveščanje med pristojnimi organi (policija, carina, tožilstvo). Pri obravnavanih primerih se je izkazalo kot ključno tudi obveščanje Agencije Republike Slovenije za okolje. Vsi odkriti primeri niso bili enako obravnavani, predvsem v primerih, ko nadzorni organi o zasegu agencije niso obvestili. Zato vrstna pripadnost zaseženih ptic in njihov varstveni status nista bila ugotovljena. Praksa je pokazala, da je status zavarovanja vrst za uvedbo nadaljnega postopka (predlog uvedbe prekrškovnega ali kazenskega postopka) bistvenega pomena.

Primer odkritja tihotapljenja mrtvih ptic in predaja osumljencev hrvaškim organom, ki se je zgodil marca 2003 na mednarodnem mejnem prehodu Gruškovje, je potrdil, da je za učinkovito odkrivanje tovrstnih kršitev in kaznovanje storilcev ključnega pomena prekomejno sodelovanje pristojnih organov.

Kot vzor dobre prakse na tem področju je potrebno izpostaviti primere, ki jih je obravnavalo ODT Krško.

Tožilstvo v Krškem je v letu 2002 obravnavalo 11 storilcev v 6 primerih, leta 2003 pa tri storilce v enem primeru tihotapljenja ptic (preko 7.000 osebkov). Vseh ovadenih storilcev je bilo 17, od tega je bilo 11 postopkov na sodišču že zaključenih, osem storilcev je bilo obsojenih, od tega so 3 sodbe zoper 3 storilce pravnomočne. Osem storilcev, ki so bili tudi obsojeni, je bilo najprej priprtih, po plačilu varščine v zneskih med 20.000 in 50.000 EUR pa so bili izpuščeni na prostost. Visoke varščine so zagotavljale nemoteno sojenje.

Na podlagi sodb sodišča v Brežicah je bilo pet storilcev obsojenih na pogojne zaporne kazni v trajanju od 7 do 9 mesecev. Na Višjem sodišču v Ljubljani, ki je odločalo o pritožbah storilcev na sodbe Okrajnega sodišča v Brežicah, so bili sicer oproščeni, kasneje pa je Vrhovno sodišče Republike Slovenije ugodilo zahtevi tožilstva za varstvo zakonitosti. Štirje storilci so bili pravnomočno obsojeni na pogojne kazni od 6 do 12 mesecev zavora in preizkusnimi dobami 3 let. Trem obsojencem so bile izrečene denarne kazni v višini od 2.000 EUR do 20.000 EUR, trem pa tudi stranske kazni izgona iz države za čas od 3 do 5 let.

5.1. Predlogi za izboljšanje ukrepanja pristojnih organov

Sodna praksa bo gotovo pripomogla k učinkovitejšemu kaznovanju nezakonitih ravnanj zoper ogrožene prosto živeče živalske in rastlinske vrste. Dosedanje izkušnje na tem področju so pokazale, da se pristojni organi še vedno srečujejo z nekaterimi problemi, kot so pomanjkanje prakse, nedosledno izvajanje zakonodaje ter nezadostno sodelovanje in medsebojno obveščanje.

5.1.1. Pristojnosti organov

Nezakonita ravnanja, povezana s tihotapljenjem živali, predstavljajo poleg kršitev naravovarstvene zakonodaje tudi kršenje materialnih predpisov v pristojnosti carine, policije in veterine. Pri obravnavi primerov so se pojavile težave zaradi nejasnih pristojnosti pri vodenju postopkov in ukrepanju zoper kršitelje.

Predlog za izboljšanje:

Pripraviti navodila, ki bodo opredelila vlogo posameznega organa in njegove naloge v poteku samega postopka.

5.1.2. Uporaba predpisov

Večje število obravnavanih primerov, predstavljenih v tem poročilu, vsebuje elemente organiziranega in načrtnega tihotapljenja. V praksi je bila uporaba 222. člena KZ kot podlage za uvedbo kazenskega postopka odvisna predvsem od varstvenega statusa vrste, ki so ji zaseženi osebki pripadali. Kršitelji so bili kazensko obravnavani v primerih tihotapljenja strogo zavarovanih vrst iz Dodatka II Bernske konvencije, medtem ko so bili za vrste iz Dodatka III obravnavani za prekršek.

Predlog za izboljšanje:

Opredeliti merila za kaznovanje in poenoteno uporabo KZ ter kazenskih določb materialnih predpisov.

5.1.3. Zaseg blaga in drugih predmetov

V praksi so se pokazale nejasnosti pri ravnanjih po zasegu tihotapljenih ptic in predmetov v posesti kršiteljev, kot so na primer vozila, v katerih so bile pošiljke skrite, ter orožja in drugih predmetov, povezanih s kršitvijo.

5.1.4. Zadržanje osumljencev

Ker so bili osumljenci v vseh primerih tuji državljani, je bilo njihovo kaznovanje pogojeno z začasnim zadržanjem, kar v praksi večkrat ni bilo zagotovljeno.

Predlog za izboljšanje:

Zagotoviti, da bodo osumljenci za enake kršitve enotno obravnavani. V primeru tujcev pridržanje in privedba k preiskovalnemu sodniku ter čim hitrejša izvedba kazenskega postopka.

5.1.5. Strokovna podpora

Za ukrepanje nadzornih organov in tožilstva je ključnega pomena strokovna determinacija zaseženih osebkov. Ta mora biti izvedena v najkrajšem možnem času po zasegu, še zlasti v primerih, ko so kršitelji tuji državljani.

Agencija Republike Slovenije za okolje je na podlagi obvestil carinskega organa o zasegu nemudoma poiskala strokovno pomoč za določitev zaseženih ptic. Če so bile kršitve odkrite zunaj delovnega časa Agencije Republike Slovenije za okolje, carinski organ ni mogel pravočasno pridobiti strokovne podpore, kar je v nekaj primerih predstavljalo težavo.

Predlog za izboljšanje:

Uvedba dežurstva uslužbencev Agencije Republike Slovenije za okolje. Od leta 2003 je carinski službi na razpolago posebna mobilna telefonska številka za obveščanje o nujnih primerih.

5.1.6. Zbiranje, zavarovanje in hranjenje dokazov

V primerih kršitev, za katere je uveden kazenski postopek, je potrebno zagotoviti ogled kraja kaznivega dejanja v skladu z določili ZKP, ustrezno zavarovanje najdenih sledi in predmetov. Ključnega pomena je podrobno fotodokumentiranje posameznih živali, iz katerih je mogoče naknadno nedvoumno ugotoviti, kateri vrsti pripada fotografiran osebek. Dodatno zavarovanje dokazov je zagotovljeno tudi s hrambo vsaj dela zasežene pošiljke, kar je med drugim zagotovila Agencija Republike Slovenije za okolje z nabavo dveh zamrzovalnih skrinj.

Tihotapljene pošiljke mrtvih ptic praviloma niso veterinarsko pregledane in opremljene z ustrezno veterinarsko-sanitarno dokumentacijo, zato predstavljajo nevarnost za razširjanje številnih kužnih bolezni. Zaradi tega pristojna mejna veterinarska služba običajno odredi njihovo uničenje, kar pa je lahko problematično

pri dokazovanju kaznivega dejanja v postopkih na sodišču. Kljub temu, da se zavarovanje dokazov praviloma izvaja z začasno hrambo mrtvih ptic le iz dela odkritih pošiljk, se z leti tovrstno dokazno gradivo kopiči na mejnih carinskih uradih.

Predlog za izboljšanje:

Priprava skupnih navodil za usklajeno ravnanje pristojnih organov (carina, mejna veterinarska služba) z dokaznim gradivom, ter redno odstranjevanje začasno shranjenih pošiljk po zaključku postopkov na sodiščih.

5.1.7. Obveščanje

Ker so ravnanja po odkritju nezakonitih pošiljk živali v pristojnosti različnih služb, mora biti njihovo medsebojno obveščanje hitro in učinkovito. Ena izmed že vzpostavljenih oblik medsebojnega sodelovanja je v letu 2002 ustanovljena medsektorska skupina za preprečevanje nedovoljene trgovine z ogroženimi vrstami, ki vključuje predstavnike Ministrstva za okolje in prostor - Agencije Republike Slovenije za okolje, Uprave kriminalistične policije (Interpol Ljubljana) in Generalnega carinskega urada (Sektor za preiskovalne zadeve).

Predlogi za izboljšanje:

Priprava navodil o obliki in vsebini informacij ter o načinu njihovega posredovanja med pristojnimi organi.

Z dodatno razširitvijo medsektorske delovne skupine na ostale pristojne službe, zlasti inšpekcijske, bi bil pretok informacij sistemsko zagotovljen.

Praviloma je v kršitvah neposredno ali posredno vpletenih več držav. Dejavnije je treba uporabljati obstoječe mehanizme obveščanja, kot so Ecomessage (Interpol), RIF (Carina) in informacijski sistem Evropske unije EU-TWIX.

5.1.8. Vodenje evidence podatkov o kršitvah

Vsak od v postopek udeleženih organov zbira informacije, vodi evidence ali poroča (npr. Evropski komisiji) o zasegih in kršitvah, ki se nanašajo na del postopka, za katerega je pristojen. Tudi zato so informacije o primerih, ki so predstavljeni v tem poročilu, pogosto nepopolne.

Predlogi za izboljšanje:

Vzpostaviti sistem celovitega beleženja kršitev z vzpostavitvijo skupne podatkovne zbirke, do katere bi lahko dostopali pooblaščenimi uslužbenci vseh pristojnih organov. Tako zasnovan sistem bi omogočal vodenje celovite evidence posameznih kršitev od njihovega odkritja do izrečenih kazni.

5.1.9. Izobraževanje

Na izobraževalnih seminarjih, ki jih je organizirala Agencija Republike Slovenije za okolje v sodelovanju s Carinsko upravo Republike Slovenije in Upravo kriminalistične policije, se za uveljavljanje določb ZON, konvencije CITES in Uredbe Sveta (ES) 338/97 ter na njihovi podlagi sprejetimi predpisi redno usposablja cariniki, kriminalisti in inšpektorji.

Predlogi za izboljšanje:

Nadaljevati dosedanje usposabljanje nadzornih organov ob upoštevanju predlogov udeležencev za izboljšanje. V izobraževanje bolj vključiti predstavnike nadzornih organov in sodstva.

5.1.10. Informiranje in ozaveščanje javnosti

Odkritje velikega števila primerov poskusov tihotapljenja mrtvih prosto živečih ptic je vzbudilo veliko pozornost medijev. Carinska uprava Republike Slovenije in Agencija Republike Slovenije za okolje sta z izjavami za javnost in novinarskimi konferencami redno obveščala javnost o odkritih primerih, javnost pa je bila pomanjkljivo obveščena o ukrepanju zoper storilce ter o rezultatih sojenja.

Predlogi za izboljšanje:

V prihodnje se bo treba bolj osredotočiti na ustrezno posredovanje informacij javnosti o ukrepih zoper storilce in izrečenih kaznih.

5.1.11. Nadzor

Vse primere poskusov tihotapljenja, ki jih obravnava to poročilo, so odkrili carinski uslužbenci neposredno na mejnih prehodih. Odkriti primeri verjetno predstavljajo le majhen delež v primerjavi z dejanskim obsegom tihotapljenja mrtvih ptic preko ozemlja Republike Slovenije.

Predlogi za izboljšanje:

Preučiti je treba okoliščine, ko je verjetnost nezakonitih ravnanj večja (analiza tveganja), ter na tej podlagi zagotoviti sistematično izvajanje nadzora tudi znotraj države.

Viri in literatura

- BirdLife International (2004) Birds in the European Union: a status assessment. Wageningen, The Netherlands: BirdLife International, 50 str.
- Gregori J. in Krečič I. (1979). Naši ptiči. Državna založba Slovenije, Ljubljana, s. 27 – 28.
- Božič L. (1983). Ptiči Slovenije. Zlatorogova knjižnica št. 14, Lovska zveza Slovenije, 429 s.
- Berthold P. (1996). Control of bird migration. London, Chapman Hall, 355 s.
- Vrezec A., Tome D., Denac D. (2006). Selitev in izjemni selitveni pojavi pri pticah. Ujma, št. 20, s. 125 -136.
- Gregori J. (2003). Ptiči – Aves. V: Sket B., Gogala M. in Kuštor V. (ur.): Živalstvo Slovenije. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana, s. 519 – 574.
- Geister, I. (1995). Ornitološki atlas Slovenije, Razširjenost gnezdil. Državna založba Slovenije, Ljubljana, 287 s.
- The Royal Society for the Protection of birds (2004). Help us halt illegal hunting. Conservation Impact, <http://www.rspb.org.uk/supporting/campaigns/illegalhunting/conservation.asp> (6. 9. 2007)

Pravni viri

- Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njenih naravnih življenjskih prostorov (Uradni list RS-MP št. 17/99) - Bernska konvencija
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS-MP, št. 31/99) - konvencija CITES
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu selitvenih vrst prosto živečih živali (Uradni list RS-MP, št. 18/98) - Bonska konvencija
- Direktiva Sveta 79/409/EGS z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL L 103 1979, str. 1) - Direktiva o pticah
- Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206 1992, str.7) - Direktiva o habitatih
- Direktiva Sveta št. 83/129/EGS o uvozu kož nekaterih tujlnjih mladičev in izdelkov iz njih v države članice (UL L 91 z dne 9. 4. 1983, str. 30)
- Uredba Sveta št. 338/97/ES z dne 9. decembra 1996 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi (UL L061 z dne 3. 3. 1997, str. 1)
- Uredba Komisije št. 1808/2001/ES o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta št. 338/97/ES o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi (UL L250 z dne 19. 9. 2001, str. 1). Uredbo je v celoti nadomestila Uredba Komisije št. 865/2006/ES (UL L 166 z dne 19. 6. 2006, str. 1)
- Uredba Sveta št. 3254/91/EGS z dne 4. novembra 1991 o prepovedi uporabe stopalk v Skupnosti in vnosa v Skupnost kožuhov in izdelanega blaga iz nekaterih prosto živečih živalskih vrst, ki izvirajo iz držav, kjer jih lovijo s stopalkami ali z načini lova s pastmi, ki ne izpolnjuje mednarodnih standardov humanega lova s pastmi (UL L 308 z dne 9. 11. 1991, str. 1)
- Carinski zakon (Uradni list RS, št. 1/95, 28/95, 32/99, 40/99, 59/02, 110/02-ZGO1, 25/04-ZICPES, 33/04 131/04, 62/06
- Zakon o izvajanju carinskih predpisov Evropske Skupnosti (Uradni list RS, št. 25/04, 28/06 Odl.US: U-I-315/05-9)

Zakon o veterinarstvu (Uradni list RS, št. 33/01, 110/02-ZGO-1, 45/04-ZdZPKG, 62/04, 93/05-ZVMS)

Zakon o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05)

Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 63/94, 70/94 - popr., 23/99, 60/99, 40/04, 37/05, 17/06)

Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03, 45/04, 86/04, 44/05, 40/06, 51/06, 115/06)

Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04-ZON-UPB2, 61/06-ZDru-1)

Uredba o zavarovanju ogroženih živalskih vrst (Uradni list RS, št. 57/93, 61/93, 99/00)

Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07).

Uredba o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, št. 104/03)

Uredba o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, št. 52/04)

Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS, št. 82/02)

ISBN 978-961-6024-43-3

9 789616 024433

